

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2012/13:27

Stenografiska
uppteckningar
2012/13:27

Fredagen den 15 februari

1 § Utrikes frågor

Utrikesminister Carl Bildt

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 31 januari 2013**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 18 februari 2013**

Anf. 1 ORDFÖRANDE:

Vi hälsar utrikesminister Carl Bildt med medarbetare välkomna hit till EU-nämnden.

Det finns två A-punkter som ska redogöras för muntligen, har vi förstått.

Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ja, det finns två A-punkter som är sanktionsbeslut.

Det ena är om Nordkorea. Det är ett antal saker där. Det handlar dels om att genomföra UNSCR 2087 som antogs i säkerhetsrådet 22 januari, som reaktion på Nordkoreas raketuppskjutning 12 december 2012, dels om ytterligare EU-autonoma sanktioner till följd av Nordkoreas kärnprovsprängning 12 februari i år.

Det andra är Zimbabwe. Där finns fortfarande osäkerhet om ett företag, och det är inte riktigt klart hur det ska gå med det. Vi vet inte hur den diskussionen kommer att utfalla. Ty följande får vi återkomma till detta på ett eller annat sätt.

Vi har tre ytterligare A-punkter som jag skulle vilja nämna här: råds slutsatser om EU:s prioriteringar i MR-arbetet i FN, rådsslutsatser om utvärdering av Eulex Kosovo och rådsslutsatser som mer är en uppföljning av vad som kommer från andra ministerråd om övervakningsmekanismerna i Rumänien och Bulgarien. Jag bara noterar detta för ordningens skull.

Anf. 3 ORDFÖRANDE:

De sista tre punkterna hade nämnden skriftligt samråd om i går.

Anf. 4 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag läste att gruvbolaget, som det handlar om i Zimbabwe, skulle vara kvar på sanktionslistan. Stämmer det?

Anf. 5 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är inte avgjort än. Det är det stora diamantgruvbolaget. Läget är att det är med i den så kallade Kimberleyprocessen. Kimberleyprocessen har givit klartecken till handel med Zimbabwes diamanter och regeringen därnere är oerhört angelägen om det, för att kunna få in inkomster från diamanthandeln i statskassan. Och Belgien arbetar väldigt mycket för linjen att företaget ska avlistas, men andra är mer skeptiska. Där är vi för ögonblicket. Vi vet inte hur diskussionen utfaller. Men det är bara detta företag det handlar om. You can argue that both ways i det här fallet, för i formell mening är det clearat och det ska inte vara några problem.

Sedan kan man då säga, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, att inkomsterna från företaget förmodligen går till armén och säkerhetsstridskrafterna på ett eller annat sätt. Ja, det är väl mycket sannolikt att så är fallet. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Som ni hör av min beskrivning har vi ingen riktigt stark position, utan vi avvaktar diskussionen.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Det är ju också en position.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i dessa ärenden.

Därmed, utrikesministern, ser vi fram emot en återrapport från möte i rådet den 31 januari.

Anf. 7 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det som var värt att notera var att vi hade lunch med den nye somaliska presidenten Hassan Sheikh Mohamoud. Det var i allt väsentligt en mycket bra lunch. Det är rätt imponerande att de lyckats att få till stånd ett nytt politiskt ledarskap i Somalia. Sedan återstår väldigt stora problem.

EU-engagemanget har utan tvekan betytt rätt mycket. Det gäller både det politiska engagemanget, det humanitära engagemanget och det vi har gjort via EUTM-insatsen i Uganda genom ett antal år. Den har som bekant, och det har diskuterats i nämnden, inte varit utan problem, och så är det ofta. Men vi börjar se resultat. Det är dessutom självfallet insatser av de afrikanska styrkorna som delvis är finansierade från vår sida.

Det är en något stabilare utveckling i detta land som har kännetecknats av så mycket instabilitet som man kan tänka sig i två decennier. Nu ska man inte säga att alla problem är över. Men det var en mycket positiv lunch med ett rätt imponerande ledarskap. Sedan kommer det uppföljningskonferenser. Det är en konferens i London som är under uppsegling vad gäller det fortsatta stödarbetet och insatserna i Somalia. Det var det enstaka viktigaste att rapportera från det mötet.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och går vidare till punkt 3, Det södra grannskapet. Vi börjar med Syrien, som är en beslutspunkt.

Anf. 9 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Herr ordförande! Syrien är en beslutspunkt. Det är slutsatser i sedvanlig ordning. Jag vet inte om de föranleder så mycket diskussion.

Det som det kommer att finnas anledning att diskutera är framför allt två aspekter på utvecklingen just nu. Den ena är de möjliga nya signaler som finns vad gäller möjligheterna för en politisk strategi.

Ordföranden i den syriska nationella oppositionskoalitionen al-Khatib gjorde ett antal utspel för några veckor sedan som han senare har upprepats där han under vissa villkor, som har varit något varierande, är beredd till överläggningar med regimen. Regimen har svarat på detta med att de alltid har varit intresserade av överläggningar. Men de villkor som har angetts är där. Det måste till en del preliminära kontakter för att detta ska bli någonting.

Detta var ett utspel som al-Khatib gjorde, såvitt vi kan förstå, alldeles själv och inte hade förankrat i sin organisation. Det strider i formell mening mot vad organisationen har sagt. Det hindrar inte att det förefaller som att han har fått ett ökat stöd för det hela. Det var ett djärvt och viktigt steg och har nu mer eller mindre blivit den officiella politiken.

Han har dessutom haft överläggningar både med Lakhdar Brahimi förrförra helgen i München – jag var också där – och med den ryske utrikesministern Lavrov och är inbjuden till Moskva för fortsatta samtal. Det är den ena delen av det som möjligtvis kan vara nytt i den politiska processen.

Den andra är att Brahimi kom med en ganska omfattande rapport till FN:s säkerhetsråd. Också detta är ungefär två, två och en halv vecka sedan, måhända. Den tecknade självfallet en utomordentligt dystert bild av läget. Den väg han skisserar framåt är att man tar Genèveplattformen från juli och stärker upp interimsmyndigheten Governing Authority för att vara alldeles säker på att den har full executive authority. Då skulle man med det som komponent kanske kunna manövrera fram det i säkerhetsrådet på ett eller annat sätt. Det har vi ännu inte sett. Det pågår väl kontakter mellan framför allt Washington och Moskva. Detta är två element som i en utomordentligt dystert bild i övrigt skulle kunna tänkas manövrera framåt.

Egentligen skulle Brahimi ha kommit till utrikesministermötet på måndag. Jag talade med honom om detta. Men av någon anledning kommer han inte. Det är sannolikt av någon god anledning. Det är den ena saken vi kommer att diskutera. Den andra saken är att hela sanktionsregimen vi har löper ut i slutet av februari och ska förnyas. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Man säger att man ska lyfta vapenembargot, ty följande skjuter man ned den politiska processen. Men man levererar inga vapen, ty följande får man ingen militär effekt.

Det är någonting som har producerats av politiska skäl. Men om man tittar på vad det har för konsekvenser på marken är det kontraproduktivt i varje tänkbart hänseende. Jag är kanske lite tuffare i mitt omdöme än de

flesta andra, men så här tycker också den absoluta huvuddelen av medlemsstaterna. Jag tror inte att det kommer att bli några större förändringar i den delen.

Anf. 10 LARS OHLY (V):

Jag är helt överens om den bedömningen av konsekvenserna av ett hävande av vapenembargot och är glad att regeringen har den positionen. Vi har tidigare diskuterat var nyckeln till en framgång diplomatiskt och politiskt i Syrienkonflikten finns. En av nycklarna är helt otvetydigt Ryssland.

Jag tänkte bara höra ifall utrikesministern har någon mer information om det händer någonting. Jag har ställt den frågan förut, och då har svaret varit ganska nekande och att det egentligen inte har rört på sig så mycket. Men ibland kommer det signaler om att det faktiskt händer någonting och att Ryssland skulle vara beredd att börja diskutera en lösning som närmar sig den som världssamfundet skulle vilja se. Finns det några sådana indikationer?

Anf. 11 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag läste någonting i morse om Brahimi. Slutklämmen var att man inte talar om vad som ska hända med Asad efteråt. Är jag helt ute och cyklar? Var det verkligen så att jag läste det? Jag kanske var trött och läste fel. Det var tidigt.

Anf. 12 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Du kan säkert ha läst rätt, men det kan i varje fall ha varit fel. Det behöver inte vara ditt fel.

Anf. 13 BODIL CEBALLOS (MP):

Det var en annan sak också. Det handlar om Libanon och Jordanien. Det står att det ska vara fortsatt stöd. Jag undrar: På vilket sätt är det stödet utformat? Jag tittar i slutsatserna. Det gäller också stödet till oppositionen och hur man får med alla de grupper som kanske inte ingår i detta.

Anf. 14 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag delar utrikesministerns inställning att man måste välja väg. Att Sverige väljer icke-våldsvägen känns naturligt.

Jag har bara en fråga. Vi fick en föredragning av en person i Svensk-kurdiska nätverket häromdagen, en som jobbar nära irakiska premiärministern, tror jag. Han sade att det nu är så att det bara är 30 procent som regimen kontrollerar och ungefär 70 procent kontrolleras av oppositionen och att man nu har för avsikt att skaffa sig en alternativ armé.

Är det därför det finns medlemsstater som vill beväpna armén?

Anf. 15 Utrikesminister CARL BILDT (M):

När det gäller sådana siffror som 30–70 kanske det är någonting sådant. Problemet är att Syrien ser ut som det gör. Huvuddelen av ytan är öken. Att man kontrollerar 70 procent av landet säger egentligen ingenting om det man kontrollerar huvudsakligen är öken.

Den brutala sanningen är att regimen inte har förlorat någon stor stad. Man har förlorat delar av städer, notabelt Aleppo och Idlib. Men det finns i övrigt ingen betydelsefull stad som regimen är utkastad från. Den förefaller att ha konsoliderat sin ställning militärt i Damaskus. Vissa förorter kontrolleras av oppositionen, men det verkar ha konsoliderats i Damaskus.

Detta kan se annorlunda ut nästa vecka. De koncentrerar sig uppenbarligen på Damaskus, delar av Aleppo, Hama och Homs och vägen däremellan. Sedan har vi kuststräckan med Tartus och Latakia. Den är i allt väsentligt lugn. Där händer inte speciellt mycket. Men det är vägen från Hama och Homs ned mot kusten som är viktig för att behålla den kontrollen.

Det är veckonotering på detta. Det är rimligt att säga att medan oppositionen under ett skede av hösten gjorde betydande framsteg också militärt förefaller det inte att ha varit fallet under den senaste tiden. I detta ligger egentligen ingenting vad gäller prognos om vad som kan ligga lite längre fram mer än att det med all sannolikhet handlar om utdragna skeden. Vi har inga tecken som tyder på genombrott åt det ena eller andra hållet. Det innebär att tragedin fortsätter. Det talar ytterligare enligt min mening för att man ska accelerera försöket till en politisk lösning.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Min bedömning är att det inte är omöjligt att få det att gå ihop. Då nämner man inte explicit någonting om Assad. Tanken är att all makt ska överföras till någon typ av regering eller Authority som man är överens om där det sitter personligheter från bägge sidor som är accepterade. Det är inte alldeles lätt att åstadkomma detta mitt i ett inbördeskrig, lindrigt uttryckt, men det är svårt att se någon annan väg.

Sedan ska Assad fade away, men inte nödvändigtvis dag ett. Det säger man inte, men det är inte nödvändigtvis dag ett. Det förefaller finnas någon typ av halvaccept för att det möjligtvis skulle kunna fungera i ett visst läge. Att han ska fade away eller försvinna från scenen i ett eller annat skede råder det ingen tvekan om från någon sida och egentligen inte heller från rysk sida. Det återstår att se hur det går med detta.

Oppositionen har vi och andra försökt att hjälpa på olika sätt. Det bildades för några månader sedan den nya oppositionskoalitionen. Vi hade tidigare SNC. Nu har vi oppositionskoalitionen under al-Khatib. Där hade vi som ni kommer ihåg den sedvanliga diskussionen huruvida man skulle erkänna detta, som det så vackert heter, som den legitima företrädaren för Syriens folk.

Vi är alltid lite distanserade i den typen diskussion. Vi erkänner som bekant bara stater. Sedan har vi lite olika meningar om vad som är en stat, men det är en annan sak. Men vi håller inte på och erkänner någonting annat. Vi behandlar dem som vad det nu kan vara för någonting. Andra var mycket angelägna att man skulle ge formella erkännanden av olika slag, och >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Man måste säga att oppositionskoalitionen kanske inte i alla delar har övertygat sedan dess. En viktig gruppering, kurderna, står fortfarande

utanför den helt och hållet, vilket är en betydande nackdel. Sedan finns det betydande spänningar inom den. Det finns också det stora frågetecknet i vilken utsträckning de verkligen har kontroll över det som inträffar inne i landet.

Inne i landet finns de olika väpnade oppositionsgrupperingarna. En del av dem är associerade med den så kallade FSA, den fria syriska armén, men en hel del är nu med olika mer jihadistiskt inriktade grupperingar. De är väsentligt mindre antalsmässigt, men kompetensmässigt är de, också vad gäller militär kraft, styrka och erfarenhet, väsentligt mycket bättre. I Aleppo-Idlibområdet förefaller huvuddelen av de militära operationerna nu genomföras av förband eller grupperingar med sådana kopplingar. Ni har säkert sett tv-bilder flimra förbi, och där kan man se om de har den syriska flaggan eller en annan flagga, och det är rätt mycket den andra flaggan som dominerar just nu.

Detta är ännu en komplikation i de här sammanhangen, som ytterligare understryker vikten av att få till stånd en politisk lösning så snabbt som möjligt.

Att stödja grannländerna innebär både politik, närvaro och ekonomisk hjälp. När det gäller antalet flyktingar är det Jordanien som har den besvärligaste situationen. Libanon har en besvärlig situation av alla möjliga andra skäl också. Det är ett skört samhälle. Vi kommer till Irak något senare. Här är väl de problem vi har inte finansiella. Pengarna finns och betalas ut till dem, men i detta krisscenario frågar man sig om det finns tillräcklig politisk kraft att ägna åt de delar av regionen som inte är i den värsta krisen men där det ännu inte är kris utan där vi kanske kunde förhindra lite.

Som jag redogjort för nämnden tidigare har jag varit nere i regionen, i Libanon och delar av Irak, före jul tillsammans med några utrikesministerkolleger för att ge budskapet att i det här läget, när våra handlingsmöjligheter vad gäller Syrien är mer begränsade, har vi en viktig uppgift att försöka bidra till stabilitet i Libanon och Irak och stöd till Jordanien. Ett resultat av den resan är att Irak kommer upp på dagordningen på måndag.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Då kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i frågan. Vi går vidare till Tunisien, också det en diskussionspunkt.

Anf. 17 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Om detta är väl inte så mycket att säga. Ni har ju följt utvecklingen via medierna.

Generellt kan man väl säga – och det skulle man nästan kunna göra om Egypten också – att de förväntningar som revolutionerna utlöste för två år sedan var förväntningar om politisk, ekonomisk och social utveckling. Människor är toleranta rätt länge men inte hur länge som helst. I och med att det har varit svårt i de här länderna att få de politiska strukturerna att fungera har det varit ännu svårare att få den ekonomiska politiken att fungera. Detta har inneburit att den ekonomiska och sociala situationen har försämrats i både Tunisien och Egypten sedan den arabiska våren bröt igenom.

Det är klart att detta leder till instabilitet och missnöje. Det ser vi nu mest utpräglat i Tunisien. Här ser vi också att den då dominerande politiska kraften, Ennahdapartiet, som ju är associerat med Muslimska brödraskapet >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<, har haft betydande svårigheter att hantera detta. Mordet på oppositionspolitikern kom sedan att utlösa den akuta politiska krisen, och man försöker nu finna en lösning på detta. Den lösning som premiärministern har angett – jag tycker att både presidenten och premiärministern i Tunisien imponerar – är att bilda en teknokratregering av något slag för att återupprätta förtroendet för landets politiska ledning, medan hans eget parti, Ennahdapartiet, vägrar detta. Partiet säger att man har fått makten och tänker behålla den. Detta är den kris som för närvarande pågår.

Ennahdapartiet ska ha stora demonstrationer i Tunis i morgon. Det som vi kan göra från EU:s sida är att vädja till dem att gå den linje som är den enda rimliga och den som premiärministern nu försöker åstadkomma, det vill säga en regering med teknokratkomponenter men där Ennahdapartiet också måste vara med på ett eller annat sätt. Man måste då sträcka ut en hand till de i grunden sekulära oppositionskrafter som har känt sig marginaliserade, och sedan måste man självfallet få ordning på den ekonomiska politiken.

EU har en beredskap att hjälpa till rätt mycket på den ekonomiska sidan, men det måste finnas något att hjälpa. Man kan inte skicka pengar rakt ut i luften, utan det måste finnas någon som har förmågan att bli hjälpt. Det är väl detta som är dilemmat i Tunisien i dag. En del av de här resonemangen kunde rent principiellt appliceras också på situationen i Egypten.

Anf. 18 ORDFÖRANDEN:

Jag kan då konstatera att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i frågan.

Vi går vidare till punkt 4, Fredsprocessen i Mellanöstern. Det är också en diskussionspunkt.

Anf. 19 Utrikesminister CARL BILDT (M):

I sedvanlig ordning är detta en något missvisande beteckning. Jag är inte medveten om att det finns någon fredsprocess i Mellanöstern, men vi talar i alla fall om den som om den fanns.

Det här är en diskussionspunkt. Jag tror att diskussionen kommer att handla om två saker. Det ena är om det nu finns förutsättningar för att den amerikanska administrationen ska engagera sig med något större kraft i samverkan med EU för att försöka få i gång en fredsprocess. Det vet vi ännu inte.

Catherine Ashton var i Washington i går för överläggningar med John Kerry. Jag vet inget om detta, men hon kommer att rapportera om det på måndag. President Obama ska till regionen i mars. Det är klart att det är en ny händelseutveckling. Vi ligger på mycket tydligt i Washington för att de på ett eller annat sätt måste engagera sig.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Den andra osäkerhetsfaktorn är självfallet regeringsbildningen i Israel, som efter ett val med ett överraskande resultat har rört till eller skakat om bilden rätt rejält på ett sätt som måhända är positivt, men det är

först när processen leder fram till en regering som vi kan veta vilka förutsättningar är för att återuppta en fredsprocess.

Vi har kanske något större inflytande på den första delen än på den andra, men vi måste också diskutera vad vi gör om till exempel Israel på ett eller annat sätt går vidare med till exempel bosättningspolitiken, som är det som oroar mest. Det är framför allt de besked som kom i slutet av förra året om bosättningspolitiken i östra Jerusalem och det så kallade E 1-området.

Vad som inte i formell mening ligger på bordet är Jerusalemrapporten. Den ska tas upp senare, men vi kan nämna den i alla fall.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<
Den diskussionen ligger på rådet nästa månad, och den ingår i arsenalen med vad vi ska göra om den här utvecklingen fortsätter.

Anf. 20 TOMMY WAIDELICH (S):

Precis som utrikesministern säger är det ett viktigt skede nu. Obama kommer in i mars, och det spekuleras mycket i att Israel nu vill att USA ska ge samtycke till en mer hårdhänt politik gentemot Iran. I utbyte skulle Israel då göra eftergifter när det gäller fredsprocessen.

Samtidigt pågår regeringsförhandlingar, som utrikesministern säger. Vi vet att opinionen i Israel inte är för de här bosättningarna. Däremot finns det partier som hela tiden för in dem i regeringsförhandlingarna och i regeringsarbetet.

Vi tycker att det är viktigt att EU när vi är i ett formativt skede vad avser både inkommande besök och regeringsförhandlingarna nu sänder en tydlig signal om att det som finns i pipelinen när det gäller bosättningarna är helt oacceptabelt. Där har i andra hemliga dokument, bland annat från EU:s head-on-missions, förts fram idéer om att man ska förhindra transaktioner till bosättningarna. Vi har också själva lanserat det förslag som nu Storbritannien tar upp om ursprungsmärkning av produkter från bosättningarna.

Jag skulle vilja fråga utrikesministern om Sveriges regering är beredd att fånga upp några av dessa mer skarpa förslag och öka trycket på Israels regering, vilket är angeläget i det här skedet.

Anf. 21 LARS OHLY (V):

Det här är en fråga där EU har haft lite problem med att arbeta fram en gemensam ståndpunkt, för att uttrycka det mildt. Det finns väldigt olika infallsvinklar.

Samtidigt finns det också någon sorts gemensam grund. För att vara lite positiv vill jag framhålla att minsta gemensamma nämnare är att samtliga EU-länder officiellt säger sig ta avstånd från bosättningspolitiken, vilket även USA väldigt tydligt gör. Det är den mest provokativa delen av Israels politik just nu. Det är uppenbart att man sår framtida tragedier om man fortsätter med den politik som man har börjat. Det beslut som ännu inte är effektuerat om att påbörja bygget av området E 1 i Jerusalem är sannolikt dödsstöten mot allt som skulle kunna kallas fredsprocess i framtiden.

I Sveriges riksdag hade vi utrikespolitisk debatt häromdagen, och det var flera som framförde att varor från ockuperade områden borde ursprungsmärkas. Det kan tyckas vara en liten åtgärd i det stora hela, och

när det gäller fredsprocessen kommer den inte att ha någon avgörande betydelse, men ändå är den en del i en viktig politik som visar att det finns enighet om den minsta gemensamma nämnaren: Bosättningspolitiken och ockupationen är inte acceptabel, och man går inte med på den.

Jag tycker egentligen att Sverige självt skulle kunna genomföra detta, men det vore naturligtvis bättre om det skedde på EU-nivå. Finns det några diskussioner? För Sverige upp frågan, eller har man andra strategier för hur EU tydligare ska kunna försöka påverka för att förhindra att bosättningarna ökar och för att de bosättningar som finns ska dras tillbaka?

Anf. 22 Utrikesminister CARL BILDT (M):

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi har diskuterat detta med ursprungsmärkningen. Vi har i Sverige varit mycket tydliga på den punkten, framför allt om vad det inte får stå. Det är det viktiga. Det som har inträffat är ju att man har smugit in produkter som det står "Israel" på, och det är oacceptabelt. Det ska myndigheterna förhindra. Det är förbjudet i Sverige.

Då kan man fråga: Springer polisen runt i butikerna och kontrollerar detta i tillräcklig utsträckning? Det gör de förmodligen inte, men där gäller det för alla att vara uppmärksamma. Produkter från ockuperad mark märkta "Israel" är ett brott mot bestämmelser i detta land. Sådant får inte förekomma.

Systembolaget balanserar på gränsen med en del av vinerna från Golanhöjderna. Jag tror att man snarare gått över den tillåtna gränsen. Men det är myndigheterna och inte Utrikesdepartementet som ska kontrollera Systembolaget. Vi har ingen exekutiv funktion här. Jag har dock varit tydlig i riksdagen med vad som gäller och vad som måste observeras.

Här inställer sig möjligen en annan fråga. Vi är ju glasklara med vad som *inte* får stå. Det är lite besvärligare med vad som *ska* stå. De olika länder som håller på med det här har haft svårigheter med vad det ska stå. Det är i och för sig en mindre viktig fråga, för det är svårt att sälja produkter där det inte sägs varifrån de kommer.

Vi ska ha en dialog om detta om vi kan hitta något sätt att formulera det. Jag håller dock helt med, och vi måste på olika sätt vara mer uppmärksamma på de överträdelser som kan finnas.

Det har också med tullbestämmelser att göra, för det är olika tullsatter. EU ska göra och gör stickprovskontroller på leveranser från Israel så att de inte innehåller sådana här produkter. Senast jag hörde om detta, för något halvår sedan, hittade man få överträdelser. Det innebär dock inte att överträdelserna inte finns.

I konsumentledet går det som sagt bra att titta på detta i den mån man kan. Det borde vara möjligt.

När det gäller transaktioner kan vi titta på det, men jag tror att det är mycket besvärligt. Det är väldigt lätt att kringgå. Bosättarna åker ju fram och tillbaka till det egentliga Israel. Man kringgår det lätt genom att ha bankkontot i västra Jerusalem i stället för i östra Jerusalem. Det rör sig om tio minuters resa. Man kan också ha bankkontot i New York, vilket vad gäller vissa av dessa bosättare torde vara fallet. Vi kan titta på det, men jag är tveksam till om det är en framkomlig väg.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i frågan.

Vi går vidare till punkt 5, Irak. Vi är osäkra på om det är en diskussions- eller beslutspunkt, men det kan utrikesministern reda ut åt oss.

Anf. 24 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är en diskussionspunkt. Vi diskuterade slutsatser och ville egentligen ha slutsatser av de skäl som vi diskuterade nyss, nämligen att det är ett spänt läge. Det har inte visat sig vara möjligt nu, men vi återkommer säkert till det. Det är fullt möjligt att diskussionen leder fram till att det blir slutsatser härnäst. Det är nog ingen större skada skedd.

Spänningarna i Irak har tilltagit, och det finns många skäl till det. Ett skäl är självfallet situationen i själva Irak mellan den shiadominerade regeringen under premiärminister al-Maliki och sunnigrupperingar som rätt eller orätt uppfattar att de är marginaliserade.

Vi har också faktorn att viktiga frågor inte löstes ut. Det gäller Kirkukfrågan, och det gäller oljelagen, det vill säga hur man ska fördela oljeinkomsterna. Det har framför allt att göra med relationerna till KRG, den kurdiska delen i norr.

Till detta har lagts effekterna av den syriska krisen. Den har många dimensioner, men det är ingen tvekan om att här finns ett element av tilltagande spänningar mellan sunni och shia, och inte bara i regionen. Vi ser ju vad som inträffar i Pakistan i dessa dagar. Ju mer konflikten pågår, desto mer ökar spänningarna. Framför allt i Anbarprovinsen har det blivit rätt allvarliga motsättningar, i Falluja till exempel, mellan irakiska shiadominerade säkerhetskrafter och olika sunnigrupperingar.

Ytterligare en faktor är att president Talabani, som är den överbyggande politiska kraften och som har haft trovärdighet hos alla tre grupperingar och förmått att medla, ligger på sjukhus i Tyskland. Det sägs att han återhämtar sig, men han kommer inte att kunna fungera som Iraks president under överskådlig tid.

Vi har alltså både tilltagande spänningar och en försvagad enande kraft.

Därtill kan vi lägga att den internationella närvaron är svag. Vi kan tycka vad vi vill, i synnerhet Lars Ohly, om den amerikanska rollen, men den var stark ett tag. Rätt eller fel, men det fanns en stark kraft som dominerade och sade: Så här ska ni försöka göra.

Denna kraft har försvagats högst avsevärt. President Obama säger hela tiden att USA har lämnat och att kriget är över. Det innebär en försvagning av det politiska inflytandet.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Den roll som Förenta nationerna spelar är dess värre inte så stark som den borde vara.

Vad gäller EU borde vi, enligt min mening, spela en tydligare roll. Då hamnar vi dock i situationen att Catherine Ashton ska vara överallt samtidigt, och utrymmet att resa till Bagdad eller Erbil är begränsat.

En följd är att det är en kris som håller på, och EU har inte möjlighet att fokusera på hur många kriser som helst. Det oroar. Detta kommer liksom vid tidigare utrikesministermöten att vara ett starkt budskap från min sida. Vi måste fokusera mer på det som inträffar i Irak, för här kan

Anf. 25 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Jag tackar utrikesministern för föredragningen. Jag håller med om att situationen i Irak på många sätt är allvarlig. Nyligen hade vi besök av den kurdiska regionens vice utrikesminister. Hans budskap var att om Irak inte respekterar konstitutionen kommer det att gå dåligt. Det var en tydlig markering att det är ett allvarligt läge. Jag hoppas därför att utrikesministern får upp detta på dagordningen.

Anf. 26 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Jag delar utrikesministerns ståndpunkt att EU borde spela en större roll i Irak. Man kan inte vara i alla oroshärdar överallt, och Syrien tar mycket av det internationella samfundets tid, men likväl är det viktigt att arbeta förebyggande så att vi inte får en ny uppblossande konflikt i Irak.

En oroväckande signal är den centralisering som pågår. Här är jag, precis som Désirée Pethrus, inne i den kurdiska delen där man ändå har gjort en del framsteg i demokratiseringsprocessen, förbättrat jämställdheten något och förstärkt de mänskliga rättigheterna lite. Blir man av med självstyret skulle det vara ett steg tillbaka.

Hur ser Sveriges ståndpunkt ut här? Skulle EU kunna kliva fram mer och vara tydlig med att i ett fortsatt enat Irak ingår också ett starkt självstyre?

Anf. 27 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ja, och det ligger i konstitutionen. KRG har utan tvekan ett omfattande självstyre. Det är dock en betydande spänning mellan KRG och Bagdad vad gäller vissa delar. Kirkukfrågan är en del av det. Det är en mycket besvärlig territoriell konflikt.

Vi har också den berömda frågan om oljeintäkterna. Under Saddam-perioden hade vi de berömda sanktionerna som skulle lösa allt men som inte löste någonting, enligt min mening. Vi hade också Oil-for-Food-programmet. Det innebar att Saddam fick sin sälja sin olja genom detta program, och sedan skulle pengar och matkuponger delas ut genom FN:s försorg. 23 procent av detta gick till de kurdiska områdena och KRG.

Den formen gäller fortfarande. 23 procent av Bagdads oljeintäkter tillfaller per automatik KRG. Detta vill KRG, av lätt insedda skäl, behålla.

Det som har tillkommit är att KRG har börjat dela ut exploateringslicenser. Intäkterna från denna oljeproduktion ska gå till Bagdad, och sedan ska 23 procent av det återfalla till KRG. Det är KRG inte så förtjust i, utan KRG vill ha dessa intäkter i sin helhet. Det förutsätter dock att man har ett eget sätt att exportera olja. Produktionen är inte så betydande än så länge, men den börjar öka. Exporten kan ske med lastbils-transport genom Turkiet eller genom att man börjar bygga pipeline. Gör man det är det från Bagdads utgångspunkt separatism och skulle kunna leda till konflikt.

Också amerikanerna har varit noga med att det är den centrala fördelningen av oljeinkomsterna som är den kraftigaste faktorn för att hålla ihop landet.

Inom parentes har Libyen exakt samma problem. Oljeinkomsterna kommer i allt väsentligt från de östra delarna. Man är dock angelägen om att Tripoli ska ha kranen, för annars kommer östra Libyen att segla i väg i sin egen värld.

Detta är inte utlöst i Irak. Vi ska inte ha någon mer detaljerad uppfattning om detta, men det borde dock ligga i KRG:s intresse att behålla något arrangemang med Bagdad, inte minst av renodlade ekonomiska skäl. Man är mycket imponerad av sina egna oljetillgångar, där bedömningen av storleken har ökat högst väsentligt, men de är avsevärt mycket mindre än oljetillgångarna i de södra delarna av Irak. Jag skulle tro att det är i storleksordningen ett till fem.

23 procent av det stora är långsiktigt väldigt mycket även om man har möjlighet att med egen olje- och gasproduktion få betydande intäkter.

Till detta kommer andra faktorer som har att göra med relationen till Iran och med den komplicerade kurdiska faktorn i det syriska dramat.

Anf. 28 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Vi går vidare till punkt 6, Det östliga partnerskapet. Det är en beslutspunkt.

Anf. 29 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Eftersom det är en beslutspunkt utgår jag från att ni har sett slutsatserna. Det finns kanske inte så mycket att säga. Jag tror att nämnden är väl förtrogen med utvecklingen i olika delar av det östliga partnerskapet. Vi går mot toppmötet i Vilnius i november. Det kan bli en nog så komplicerad tillställning i olika hänseenden, och därför är det viktigt att det kommer slutsatser nu som anger principer.

Vårt att notera är formuleringarna om Ukraina där utvecklingen står och väger. Vi har en komplicerad situation i Georgien, en eländig situation i Vitryssland och en komplicerad regeringssituation i Moldavien. Jag avser att besöka Moldavien med min polske och min brittiske kollega på tisdag för att se om det finns något vi kan göra för att hjälpa till där.

Anf. 30 JOHNNY SKALIN (SD):

När det gäller det östliga partnerskapet tycker vi att det är dags att EU sänker ambitionsnivå. Förslagen i färdplanen är antingen kontraproduktiva eller helt enkelt dåligt genomtänkta. Frågan är rent övergripande om premisserna för färdplanen har någon förankring i verkligheten. Man kan konstatera att Azerbadjans och EU:s engagemang knappast är på samma våglängd. Över lag gör länderna små eller inga framsteg, och vissa länder backar till och med i utvecklingen.

Till detta kommer också det faktum att EU går in och betalar för utvecklingsprogram. Vi tycker att det är bättre att vi lägger tydliga och klara parametrar. Till exempel: Om länderna klarar av att få ned korruptionen till hälften och genomför fria och demokratiska val utan valfusk erbjuder vi ett visst stöd. Vi förespråkar alltså reformer först och sedan kapacitetsstöd.

Jag vill också klargöra att vi inte vill se ett arbete med ett EU-närmande som kan uppfattas som ett steg mot ett blivande EU-medlemskap.

Vi menar att om det i förlängningen av denna process ska finnas ett framtida medlemskap i unionen för länderna i öst måste kraven på att ingå partnerskap skärpas eftersom det med tanke på hur situationen ser ut i de här länderna inte är möjligt eller ens lämpligt med medlemskap i unionen inom en överskådlig framtid.

Anf. 31 Utrikesminister CARL BILDT (M):

I den senare delen har vi olika meningar. Den stängda dörrens politik är icke Sveriges politik och ska inte vara Sveriges politik. Så enkelt är med det.

Den första delen förstod jag inte riktigt. Du började med att säga, Johnny Skalin, att vi ska sänka ambitionsnivån, och sedan sade du att vi ska ha tydligare krav. De ska genomföra reformer, och om de gör det ska vi ge dem stöd. Det tycker jag är en rimligare linje, och det är ungefär vår linje. Det är inte att sänka ambitionsnivån. Det är att ha en hög ambitionsnivå. Att sänka ambitionsnivån, det vill säga att vi egentligen struntar om de håller på med demokrati och rättsstat och couldn't care less, tycker jag inte att vi ska göra. Jag är snarare för en hög ambitionsnivå. I det ligger också risken att vi inte kommer att lyckas i alla delar, och det har vi inte gjort heller.

Samtidigt måste man se den här utvecklingen i ett något längre perspektiv. Jag tycker inte att vi ska sänka ambitionen att försöka bidra till rättsstatsutveckling, ekonomisk utveckling och ekonomisk integration. Vi ska vara fullt medvetna om svårigheterna att åstadkomma detta. Vi ska vara beredda att ställa upp och hjälpa dem när de går den vägen, men vi ska inte sänka ambitionsnivån. Och den senare delen av den första hälften av ditt inlägg handlar snarare om att höja ambitionsnivån.

Anf. 32 LARS OHLY (V):

Det finns stora problem med demokrati och rättssäkerhet i alla de här länderna, men de skiljer sig rätt mycket inbördes också. Därför riskerar en strategi för det östliga partnerskapet att bli lite mindre möjlig att fullfölja på grund av att den inte tar hänsyn till respektive länders inbördes skillnader. De största problemen finns i Vitryssland. Det går inte komma ifrån att Vitryssland är den hårdaste diktaturen och den stat som fångslar aktiva medborgare.

Jag hör till de parlamentariker som har nominerat Ales Bialiatski till Nobels fredspris. Det är en symbol, men jag tror att symboler är viktiga. Jag skulle önska att EU också tryckte på för Ales Bialiatskis frigivning och att man lyfte upp den frågan eftersom jag vet att han är viktig för väldigt många andra oppositionella som i dag är tystade eller som har svårigheter att yttra sig i Vitryssland.

Anf. 33 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag vill bara klargöra vad jag menar med att sänka ambitionsnivån. Det handlar om att sänka ambitionen för kapacitetsstödet och i stället vända på steken och ställa högre krav innan vi ger dem kapacitetsstöd. Jag välkomnar om regeringen är på samma linje.

Jag uppfattar det däremot så att regeringen inte är med på den senare delen där jag sade att vi menar att om det i förlängningen av denna process ska finnas ett framtida medlemskap i unionen för länderna i öst

måste kraven för att ingå partnerskap skärpas. Där förmodar jag att regeringen inte är på samma linje som vi, och i så fall anmäler jag avvikande mening.

Anf. 34 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är endast riksdagens ledamöter som har rätt att nominera till Nobels fredspris, så jag kan inte ha någon synpunkt i denna fråga. Men vi verkar för hans frigivande. Han är en mycket hedervärd man som vi har haft kontakt med tidigare.

Utvecklingen i Vitryssland är negativ. Vi har som bekant haft en synnerligen hög profil i dessa frågor med olika typer av konsekvenser. Vi får se vad detta leder till.

Det är skillnad mellan länderna. Det är också en stor skillnad mellan omedelbart östliga och södra Kaukasus. I södra Kaukasus har vi också andra problem, till exempel konflikten om Nagorno-Karabach. Det är presidentval i Armenien denna helg. Vi får hoppas att det inte leder till några incidenter av olika slag.

Vi har olika mening om medlemskapsperspektivet, Johnny Skalin. Fördraget innehåller artikel 49, och den säger att ett europeiskt land som kan och vill uppfylla de krav som ett medlemskap ställer kan bli medlem. Vi kan inte göra några undantag och börja göra fördragsändringar som säger att artikel 49 gäller med undantag för följande länder. Det går inte riktigt. Här företräder vi en öppen politik med tydliga krav. Här finns en skillnad.

Anf. 35 GUSTAV BLIX (M):

Herr ordförande! Jag vill ställa en enkel fråga om Georgien och utvecklingen där. Vi har sett en oroväckande utveckling sedan parlamentsvalen i höstas med ökade spänningar. Det senaste som inträffade var väl dramatiska demonstrationer i Tbilisi. Det är ett land som vi har haft stora förhoppningar på och som har tagit väsentliga steg mot demokrati, närmat sig marknadsekonomiska former och annat, och samtidigt ser vi nu hur utvecklingen i alla fall riskerar att gå åt fel håll på väsentliga områden.

Jag undrar om utrikesministern har någon kommentar till det och vad EU kan göra för att försöka få landet att gå åt rätt håll igen. Hur ser man på möjligheterna att gå vidare med det fördjupade samarbete som vi har velat se med Georgien?

Anf. 36 JOHNNY SKALIN (SD):

Jag måste klargöra en sak. Vi motsätter oss inte att blivande medlemsstater kan bli delaktiga i EU på något sätt, och det gäller även det östliga partnerskapet. Vi vill däremot skärpa kraven i högre grad än vad regeringen, och kanske också EU, vill. Man kan göra olika tolkningar av fördragstexten, och i det här fallet tror jag att vi har olika syn på den.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Jag har en fråga till Johnny Skalin. Har du anmält avvikande mening? Ska vi förstå det på det sättet?

Anf. 38 JOHNNY SKALIN (SD):

Ja, jag tycker att vi ska skärpa kraven i en högre grad än vad som kommer fram här i EU-nämnden.

Anf. 39 ORDFÖRANDEN:

Tack för det förtydligandet!

Anf. 40 Utrikesminister CARL BILDT (M):

I den senare delen kan man diskutera hur man ställer kraven. I den värld där vi politiker verkar får man försöka åstadkomma det som faktiskt är möjligt att åstadkomma. Det innebär att vi får ställa krav som vi bedömer är hyggligt möjliga att få dem att uppfylla. Vi får försöka få dem att hjälpa till och lirka på ett eller annat sätt. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det innebär inte att vi inte vill att de ska bli som Sverige nästa vecka, men vi kalibrerar politiken på ett sådant sätt att vi bedömer det som relativt rimligt att det finns åtminstone någon förutsättning för att det ska lyckas. Jag har svårt att se något annat sätt som man kan driva framgångsrik politik på.

När det gäller Georgien bedriver EU en fortsatt stark engagemangspolitik gentemot den nya regeringen, premiärminister Ivanisjvili och president Michail Saakasjvili som sitter där till presidentvalet i september eller oktober. Vi försöker få dem att samregera på ett eller annat sätt. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det finns betydande spänningar. Jag har varit där någon gång, och vi har haft rätt omfattande samtal med både herr Ivanisjvili och herr Saakasjvili för att försöka få detta att fungera. Det gick inte så bra förra veckan. Sedan dess har utvidgningskommissionären Štefan Füle varit där i början av denna vecka och fört samtal för att försöka få någon typ av compact mellan de två, och vi ska också föra fortsatta samtal med premiärminister Ivanisjvili för att se om de kan bibehålla ett element av civiliserat umgänge mellan regering och opposition.

Det har varit lyckat såtillvida att varje val i Georgien under de senaste åren har blivit något bättre än det tidigare. Förr eller senare förlorar regeringar val, och det gjorde de. De lyckades mot all förmodan att åstadkomma ett riktigt anständigt maktskifte. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är en ambitiös engagemangspolitik som vi försöker bedriva. Det finns ingen garanti för att vi lyckas, men så är det alltid.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i det här ärendet men att Sverigedemokraterna har anmält avvikande mening.

Vi går över till punkt 7 om Mali. Det är en beslutspunkt.

Anf. 42 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Det är en beslutspunkt, och här finns slutsatser. Har ni dem på svenska? Det finns en svensk sammanfattning. Det är bra.

Jag tror inte att det finns så mycket att säga om detta. Det finns en vägkarta för den politiska processen. Man har nu utlyst ett val i Mali som

en del av denna vägkarta. I övrigt pågår deployeringen av de afrikanska styrkorna. De franska styrkorna finns fortfarande kvar, men det är de afrikanska styrkorna som ska ta över.

Det här går nu över i den mer besvärliga politiska fasen när det gäller att försöka åstadkomma någon typ av politisk stabilitet i Bamako genom val och att sedan försöka överbrygga motsättningarna mellan de olika grupperingarna i norr.

Det finns inte så mycket mer att säga om det mer än möjligen – men det står ingenting om det i slutsatserna – att det förekommer en diskussion inom FN om att den afrikanska styrkan ska omvandlas till en FN-operation. Anledningen till det är att det har visat sig att de här styrkorna har väldigt dålig logistik och sådana saker. FN-systemet kan hjälpa till att stadga upp den afrikanska insatsen och sätta den under en afrikansk FN-hatt på något sätt. Det kommer sannolikt en resolution från säkerhetsrådet om detta om några veckor.

Anf. 43 LARS OHLY (V):

Det är ingen tvekan om att islamistgerillan har varit det stora hotet mot mänskliga rättigheter i Mali. Det är uppenbart att väldigt många människor har lidit svårt under deras styre och nu gläds åt att det finns möjligheter till en framtid utan deras överhöghet.

Utrikesministern och jag hade ett meningsutbyte den 25 januari här i nämnden. Det var kanske ett missförstånd, men jag hävdade att det är viktigt att lyfta fram brott mot mänskliga rättigheter oavsett vem som står för dem. Det kan även ske från regeringssidan eller från franska trupper. Därför gläds jag åt de slutsatser som finns och att EU mycket tydligt har markerat just det. Det är självklart att man ska bekämpa brott mot mänskliga rättigheter som begås av islamistgerillan, men det är lika självklart att de trupper som ses som befriare inte tar sig rätten att till exempel utöva rättskipning utan rättsordning, avrätta motståndare eller på andra sätt bryta mot internationella konventioner och humanitär rätt.

Därför vill jag påpeka att om utrikesministern har haft någon del i detta är jag nöjd med utrikesministerns agerande, och jag är i alla fall nöjd med slutsatserna.

Anf. 44 BODIL CEBALLOS (MP):

Jag tittar också på slutsatserna. Jag ser att valen ska vara fria och öppna och att de ska ske i år. När är det tänkt att de här valen ska ske? De politiska partierna måste ju hinna med att arbeta fram till dess.

Jag har också en fråga utifrån det papper som vi har fått utskickat. Det står om övergrepp från Malis armé mot civilbefolkningen. Jag, som ofta talar om minoritetsfolken och minoritetsfolkens rättigheter, tänker på konflikten mellan majoritetsbefolkningen och tuaregerna. Ska man ha tuaregerna med sig i denna process mot fria val och allt detta är det oerhört viktigt att Malis armé också uppför sig. Vi har pratat om det tidigare, och då förstod jag det så att tuaregerna ändå är med i processen på ett eller annat vis. Men när man ser sådana här saker tvivlar man på det. Frågan är: Hur är läget nu?

Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Jag börjar med den nyligen ingångna freden mellan mig och Lars Ohly som manifesterar sig i paragrafen 6. Det är där som vi har medverkat i att den har kommit fram. Det är viktigt.

Problemet har mindre varit de franska och mer, som Bodil Ceballos säger, Malitrupperna från söder, för det finns en etnisk spänning. Det har förekommit rapporter om att Malitrupperna när de har kommit in i norr har begått övergrepp huvudsakligen mot, skulle jag kunna föreställa mig, tuareger. Det har komplicerat bilden.

Nu har presidentsval utlysts till den 7 juli, och nationella val ska hållas den 31 juli. Det är rätt snabbt, får man säga. Är det realistiskt eller inte att kunna organisera politiska krafter inför det valet? Ja, det återstår att se. Det har varit viktigt för att få en politisk process, och det är kanske viktigt att ha valen relativt tidigt för att på det sättet kunna förändra kartan och sedan kunna arbeta utifrån det. Jag har ingen klar bild av hur förhandlingsläget ser ut för ögonblicket.

Det finns olika grupperingar uppe i norr, och någon av dem var ju engagerad i den politiska processen. Andra från tuaregsidan har nu uppenbarligen tagit avstånd från det för ögonblicket. Jag föredrar att inte säga så mycket om detta, för jag vet inte så mycket. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet, och vi går över till punkt 8, Övriga frågor. Finns det något under den punkten?

Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (M):

Ja, det kommer att finnas såtillvida att Bulgarien kommer att informera lite översiktligt om resultatet av den utredning som de har gjort av terrorattacken i Burgas. Det är information som kommer att ges mer detaljerad i sluten form till justitie- och inrikesministrarna men i mer översiktlig form också till utrikesministrarna. Vi kommer alltså att ta emot den informationen.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar utrikesministern för i dag och önskar en trevlig helg!

2 § Konkurrenskraft (forskning)
Statssekreterare Peter Honeth
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (forskning) den 10–11 december 2012
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (forskning) den 18–19 februari 2013

Anf. 49 ORDFÖRANDE:

Vi hälsar statssekreterare Peter Honeth med medarbetare välkomna hit till EU-nämnden. Jag undrar inledningsvis om det finns några A-punkter. Det gör det inte. Då har vi en återrapport från rådet den 10–11 december.

Anf. 50 Statssekreterare PETER HONETH:

Det var tre punkter uppe som jag ska återrapportera.

Den första handlade om det så kallade europeiska forskningsområdet och rörde rådsslutsatser. Detta antogs utan diskussion.

Den andra punkten handlade om en partiell allmän inriktning för Horisont 2020, det särskilda programmet. Det blev mindre justeringar men inga väsentliga förändringar jämfört med det utskickade förslaget som ju redovisats tidigare för EU-nämnden. Den tredje handlade om EIT och den strategiska innovationsagendan. Det var också en partiell allmän inriktning som kunde antas efter en mycket kort diskussion och utan några väsentliga förändringar.

Anf. 51 THOMAS STRAND (S):

Det fanns ytterligare en punkt på det här mötet, och den handlade om yrkeskvalifikationsdirektivet. Som jag har förstått det står det i handlingarna att Sverige också betonar vikten av kompromissvilja. Hur ska man förstå det? Accepterar Sverige att vi kan få sjuksköterskor med lägre utbildning till Sverige än vad vi själva egentligen vill? Vad står kompromissviljan för?

Anf. 52 Statssekreterare PETER HONETH:

Det låg visserligen på handelsministerns del på agendan för konkurrenskraftsrådet, men jag kan kommentera det. Det har varit en stor diskussion om hur lång förutbildning som ska krävas för sjuksköterskeutbildning i Europa. Hittills har kravet varit tio år, och det fanns ett förslag från kommissionen att höja det från tio år – det betyder alltså i svenska termer grundskola och gymnasieskola – till tolv år. Det är en linje som Sverige har stött, men den har mött kraftigt motstånd från flera andra länder i Europa. Det förslag som kom från ordförandeskapet var att man skulle tillåta båda modellerna, men i stället har man preciserat vilka kompetenskrav som ska uppnås för sjuksköterskor, vilket inte har varit fallet hittills. Det betyder att om man en kortare förutbildning får man lägga själva sjuksköterskeutbildningen på ett sådant sätt att kompetenskraven uppfylls.

Det var en av de punkter som var uppe, så det här generella om kompromissvilja gällde inte alls bara detta. Vår bedömning var att det inte

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den punkten och går vidare till punkt 4, Europa 2020-strategin. Där har vi förstått att 4 a har utgått och att det som kvarstår är 4 b som handlar om den europeiska planerings-terminen och den årliga tillväxtstrategin för 2013. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 54 Statssekreterare PETER HONETH:

Själva konkurrenskraftsrådet består den här gången av två diskussionspunkter, så det är en ganska tunn agenda. Vi förväntar oss inte några stora kontroverser i den diskussionen. När det gäller Europa 2020 handlar det just om den årliga tillväxtöversikten som kommissionen har tagit fram. Tanken är att den slutligen efter en viss process ska ligga till grund för de landsspecifika rekommendationerna. Vi får avvakta och se vad som eventuellt kan komma ut som landsspecifika rekommendationer för svensk del.

Tre särskilda frågor har preciserats. Svaret från svensk sida kommer att bli mycket i enlighet med den forsknings- och innovationsproposition som riksdagen förväntas besluta om i nästa vecka. Det är ganska klassiska svenska ståndpunkter där vi understryker behovet av nyfikenhetsbaserad forskning, flervetenskaplig forskning och samverkan mellan olika aktörer och intressentgrupper, till exempel högskola, industri och offentlig sektor.

Public-private partnerships är också uppe som en diskussionspunkt. Där är väl tanken att säga att visst kan det nog vara bra ibland, men man ska inte se den typen av partnerskap som någon sorts patentmedicin. För övrigt är det viktigt att om det ska finnas måste man förenkla de regelverk som gäller.

Anf. 55 THOMAS STRAND (S):

Vi har ju haft överläggningar om detta i utbildningsutskottet, och jag vill bara hänvisa till den protokollsanteckning som finns och som vi vill ha med som ett medskick. I den svenska ståndpunkten talas det om nyfikenhetsforskning, mångvetenskaplig forskning och om att involvera olika aktörers intressegrupper i det här inskicket att det är viktigt för att stärka jobb och tillväxt i ett land. Jag och vi reagerar på att näringsliv eller företag inte nämns en enda gång i den svenska ståndpunkten i skrift. Därför vill vi ha ett medskick på den punkten. Det är viktigt att vi lyfter fram och säger detta uttryckligen. Det handlar om att samverka med näringsliv och industri.

Anf. 56 Statssekreterare PETER HONETH:

Vi har ingen annan uppfattning i sak. Det är också den ståndpunkt som finns tydligt utvecklad i forsknings- och innovationspropositionen och som det svenska inlägget kommer att ansluta till. Jag kan inte se att det egentligen finns någon åsiktsskillnad på den här punkten.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Då gör det kanske heller ingenting om vi noterar detta som ett medskick från Socialdemokraterna.

Jag konstaterar sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Vi går vidare till punkt 5, Vetenskaplig information.

Anf. 58 Statssekreterare PETER HONETH:

Ja, det handlar om vetenskaplig information, det som brukar kallas för open access, alltså öppen tillgång till vetenskaplig information. Det här är en fråga där Sverige sedan numera rätt lång tid har en utmejslad ståndpunkt att vi är för den typen av öppen tillgång. Nu kommer vi att redovisa både den generella svenska ståndpunkten och besvara de särskilda frågor som ordförandeskapet har ställt och som bland annat innebär att det finns två huvudmodeller för hur det här ska göras. Den ena modellen innebär att forskarna betalar för att informationen ska vara öppet tillgänglig, och då blir den det direkt vid publicering. Den andra modellen innebär att forskarna inte får informationen tillgänglig omedelbart, men i stället behöver de inte betala för den. Vi förordar den senare modellen.

Vi kommer väl också – vilket är en traditionell svensk ståndpunkt – att peka på behovet av att ändå bevaka den personliga integriteten när man gör forskningsdata allmänt tillgänglig.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i den här frågan. Vi går vidare till punkt 9 a och 9 b om gemensam programplanering och utveckling när det gäller Iter.

Anf. 60 Statssekreterare PETER HONETH:

Vi förväntar oss en rapport från kommissionen när det gäller Iter. Iter är ett problembarn som har redovisats för EU-nämnden och diskuterats här flera gånger tidigare, men vi ser egentligen inte att det är några väldigt stora förändringar. Det finns fortfarande problem kopplade till Iter, och de kommer också att komma upp till diskussion och till beslut när man så småningom ska fastställa budgeten för Iter. Men den här gången är det bara en kort rapport som förväntas.

Anf. 61 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den här punkten och önskar statssekreteraren med medarbetare en trevlig helg.

3 § Konkurrenskraft (inre marknad)

Statsrådet Ewa Björling

Åtterrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (inre marknad) den 10–11 december 2012

Information och samråde inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (inre marknad) den 18–19 februari 2013

2012/13:27

15 februari

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Ewa Björling med medarbetare välkomna hit till nämnden.

Finns det några A-punkter? Nej. Då kanske statsrådet vill informera om rådet den 10–11 december?

Anf. 63 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Herr ordförande! Vid konkurrenskraftsrådet i december där jag deltog i de delar som rör inre marknader hände följande. Rådet gav sitt stöd till överenskommelsen om patentpaketet. De två förordningarna antogs därefter den 17 december.

Domstolsavtalet beräknas kunna undertecknas i marginalen av konkurrenskraftsrådet den 19 februari.

Rådet antog också slutsatserna om den andra inre marknadsakten, SMA II. Kommissionen utlovade att förslagen i SMA II skulle presenteras före juni 2013.

Jag vill också notera att kommissionen presenterade den årliga tillväxtöversikten för 2013. Kommissionen lyfte särskilt fram den nya rapporten om integrationen på den inre marknaden som ett nytt element i det sammanhanget. Den frågan står på dagordningen vid mötet den 19 februari så jag återkommer till det.

Avseende tullfrågorna hänvisar jag till den skriftliga rapporteringen.

Anf. 64 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under denna punkt och går vidare till dagordningspunkt 6, Europeiska planeringsterminen. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 65 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Irländska ordförandeskapet har planerat en policydiskussion om den så kallade europeiska terminen. Diskussionen på områdena kring industrins konkurrenskraft och inre marknad omfattar rådets ansvarsområden i kommissionens tillväxtrapport, AGS, Annual growth survey, och den särskilda integrationsrapporten om utveckling på inre marknaden och läget i förhandlingarna om de två inre marknadsakterna SMA I och II.

Syftet med diskussionen är att lämna bidrag i form av en så kallad syntesrapport som ordförandeskapet sammanställer till Europeiska rådets möte den 14 och 15 mars. Som en vägledning för diskussionen i konkurrenskraftsrådet har ordförandeskapet presenterat ett underlag avseende industrins konkurrenskraft och inre marknaden med tre olika frågeställningar.

På ett övergripande plan vill vi understryka behovet av att tillväxt- och konkurrenskraftsfrågorna behandlas som en helhet, det vill säga att

de inte delas upp mellan industripolitik och inre marknad eller mellan varor och tjänster. Det här är särskilt viktigt då vi ser en allt större så kallad tjänstefiering av varuproduktionen och då en fortsatt reformering av tjänstesektorn inom ramen för tjänstedirektivet har en mycket stor tillväxtpotential.

Från svensk sida välkomnar vi samtidigt att inre marknadsfrågorna nu får en central plats i terminen. Inre marknadsregelverket utgör en viktig drivkraft för strukturreformer på nationell nivå, och tjänstedirektivet är ett bra exempel på det. Vi kommer därför att betona medlemsstaternas ansvar för att tillämpa EU-regelverket korrekt och genomföra nödvändiga strukturreformer.

Det är också väsentligt att vi lyfter fram de möjligheter som ges av en hållbar resurseffektiv ekonomi i form av innovativa lösningar, nya marknader och ny teknik. Att satsa på forskning och innovation är över lag förstås centralt för att öka tillväxt och konkurrenskraft, vilket kommer att diskuteras mer i detalj under forskningsministrarnas del av rådsmötet.

Vad gäller den första frågan, hur industripolitiken kan bidra till att stärka de tillverkande företagen, menar vi för det första att det är centralt att minska regelbördan för att underlätta för företag generellt och för att underlätta för gränsöverskridande handel. För det andra är det viktigt att ge företagen bättre tillgång till riskkapital utan onödiga gränshinder. För det tredje måste vi fortsatt värna den öppna handelspolitiken och understryka dess betydelse för vår tillväxt och konkurrenskraft, det vill säga vår framtida välfärd.

90 procent av den globala tillväxten framöver kommer att ske i länder utanför EU. Därför är det avgörande att det regelverk som utarbetas på EU-nivå är koherent med och också underlättar handeln med tredjeland.

Vad gäller den andra frågan, som handlar om kvarvarande hinder inom tjänstesektorn och genomförandet av tjänstedirektivet, kan man först och främst konstatera att tjänstedirektivet lämnar ganska stort utrymme för medlemsstaterna att göra sin egen tolkning av de undantagsgrunder som finns. Det här har lett till att vissa medlemsländer har behållit olika former av krav och tillstånd med stöd av undantagsgrunderna, medan andra medlemsstater har valt att inte göra det. Det här måste ses över.

För det andra kommer vi att påpeka det akuta behovet av att undanröja oproportionerliga hinder för viss tjänsteutövning och minska antalet reglerade yrken.

För det tredje kommer vi att peka på betydelsen av att avskaffa de så kallade ekonomiska behovsprövningarna som hindrar bland andra svenska detaljhandelsföretag att etablera sig i vissa länder.

När det gäller den tredje frågan, om styrning eller governance, är det grundläggande att än tydligare lyfta fram genomförandet och en enhetlig tillämpning av beslutade EU-regler i alla medlemsstater. De enskilda länderna har huvudansvaret, men det är samtidigt viktigt att konkurrenskraftsrådet i än högre grad systematiskt följer upp.

För att säkerställa en korrekt tillämpning på nationell nivå kunde det vara bra om särskilda så kallade inre marknadscenter inrättades nationellt, vilket också kommissionen har föreslagit. De kunde exempelvis ges i uppgift att ge stöd till myndigheter på regional och lokal nivå och samtidigt övervaka att beslutade regler tillämpas korrekt i alla medlemsländer.

Slutligen vill jag informera om att min statssekreterare Gunnar Oom kommer att leda den svenska delegationen vid mötet.

2012/13:27
15 februari

Anf. 66 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag vill instämma i regeringens redovisade ståndpunkter. Jag ser med särskild glädje på att alla de synpunkter vi socialdemokrater hade på näringsutskottets möte i går också har vävts in i den svenska ståndpunkten. Jag tackar för det.

Anf. 67 HELENA LEANDER (MP):

Miljöpartiet har tidigare redovisat en avvikande mening om inre marknadsakt II som vi står kvar vid.

Anf. 68 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Jag tackar för synpunkterna.

Anf. 69 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna och noterar avvikande mening från Miljöpartiet.

Vi går vidare till punkt 9, Inre marknad och börjar med punkt 9 c.

Anf. 70 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Det handlar om förslag till förordning om marknadskontroll och allmän produktsäkerhet. Det är en informationspunkt. Kommissionen kommer att informera om förslagen till nya rättsakter gällande allmän produktsäkerhet och marknadskontroll av produkter. Det rör sig om en uppdatering och omstrukturering av nu gällande regler om marknadskontroll.

En översyn av de här reglerna var en av regeringens prioriteringar inför kommissionens utformande av förslag till nyckelåtgärder inom den andra inre marknadsakten, SMA II.

Förslagen till rättsakter antogs av kommissionen i onsdags och ska självfallet analyseras noggrant. Vi återkommer med fakta-pm i sedvanlig ordning.

Redan nu vill vi uppmärksamma – det var också någonting som togs upp av näringsutskottet i går – att det här förslaget innehåller en bestämmelse om ursprungsmärkning eller made in-märkning. Regeringen har länge motsatt sig den här typen av märkningskrav, och vi avser vid rådsmötet att framföra att vi ställer oss frågande till förslaget i denna del.

I stort välkomnar däremot regeringen förslaget och kommissionens övergripande ambition att samordna och förenkla reglerna om marknadskontroll. Förbättrad produktsäkerhet och stärkt marknadskontroll är viktigt för att den inre marknaden ska fungera smidigt för både konsumenter och företag.

Anf. 71 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag vill bara säga att eftersom det inte har kommit något dokument om det som tas upp kan vi inte ha någon uppfattning förrän det har kommit till vår kännedom.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:
Önskar statsrådet säga någonting om punkten 9 d också?

Anf. 73 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Jag ska absolut säga någonting om punkt 9 d, jag vill bara först kommentera 9 c. Naturligtvis återkommer vi som jag sade när vi har tittat på vad förslaget innehåller i detalj. Jag ville bara redan nu uppmärksamma er på just made in-märkningen som ett potentiellt problem, eftersom vi tog upp det redan i går.

Då tar vi 9 d som handlar om tullkodex för unionen. Kommissionen har lagt fram ett förslag till tullkodex. Det är en omarbetning av den moderniserade tullkodex som har trätt i kraft men som blir tillämplig först den 24 juni 2013.

I december var jag här i EU-nämnden och berättade om läget i förhandlingarna inför det konkurrenskraftsråd som ägde rum senare i december. Slutsatsen då var att det behövdes ytterligare beredning av ärendet. Efter att så har skett anser Sverige att förslaget har blivit väl genomgången i rådsarbetsgruppen för tullunionen och att resultatet av förhandlingarna är en kompromiss som bör vara acceptabel för medlemsstaterna.

Ordförandeskapet presenterade kompromissförslaget i Coreper den 25 januari, vilket godkändes med syftet att inleda en trilog. Vid konkurrenskraftsrådet den 19 februari kommer ordförandeskapet och kommissionen att lämna information om läget i förhandlingarna.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Vi får tacka för informationen under den här punkten. Vill statsrådet tillägga något?

Anf. 75 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Ja. Jag vill veta om EU-nämnden är intresserad av att höra lite grann om det eventuella undertecknandet av avtalet om enhetlig patentdomstol.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Ja, det är vi.

Anf. 77 Statsrådet EWA BJÖRLING (M):

Det här avtalet öppnas för undertecknande den 19 februari, som jag sade i anslutning till konkurrenskraftsrådet. Till protokollet över undertecknandet läggs en gemensam deklaration om hur arbetet med att inrätta domstolen ska gå till.

Det stora flertalet EU-medlemsstater som deltar i domstolssamarbetet, bland annat Sverige och de tre stora patentländerna Tyskland, Frankrike och Storbritannien, kommer att skriva under avtalet den 19 februari. Ett fåtal medlemsstater, bland annat Polen och Tjeckien, har inte anmält att man är redo att underteckna ännu. De i domstolssamarbetet deltagande medlemsstater som inte skriver under avtalet den 19 februari får tillfälle att göra det senare.

Avtalet träder i kraft och EU-förordningarna om det enhetliga patentskyddet blir tillämpliga efter det att 13 medlemsstater, inklusive Tyskland, Frankrike och Storbritannien, har ratificerat avtalet.

Utöver ratificeringar kräver det nya patentsystemet en rad förberedelser, bland annat rekrytering och utbildning av domare, framtagande av rättegångsregler och bestämning av nivån för årsavgifter. Avsikten är att sådant förberedelsearbete ska påbörjas omedelbart efter att domstolsavtalet undertecknas den 19 februari, och Sverige, som har varit drivande i förhandlingarna, förväntas ta ett stort ansvar i det här arbetet.

Första mötet efter undertecknandet för att förbereda systemets inrättande hålls i Friends of the Presidency-format den 27 februari.

Spanien står som enda EU-medlemsstat utanför domstolssamarbetet men kan ansluta sig till detta och till det enhetliga patentskyddet när man så önskar och vill.

Anf. 78 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi statsrådet för i dag och önskar en trevlig helg.

4 § Transport, telekommunikation och energi (energi)

Statsrådet Anna-Karin Hatt

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (energi) den 3 december 2012 Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för transport, telekommunikation och energi (energi) den 22 februari 2013

Anf. 79 ORDFÖRANDE:

Vi hälsar statsrådet Anna-Karin Hatt med medarbetare välkomna hit till EU-nämnden.

Jag undrar om det finns några A-punkter. Det finns det inte. Då, statsrådet, ser vi fram emot en rapport från rådet den 3 december.

Anf. 80 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Ni har ju fått en skriftlig rapport från mötet den 3 december. Jag svarar förstås gärna på frågor om någon skulle ha några särskilda funderingar utifrån den.

Anf. 81 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag har en fråga. Under punkten 6 har Sverige när det gäller de problem som finns med förnybar energi anfört att man inte ser någon motsättning mellan en väl fungerande inre marknad och mer produktion av förnybar el. Men nog finns det väl en rad problem. Inte minst vi har ju problem med att kunna bygga ut därför att Svenska Kraftnät har svårt att hinna med att bygga ut sina system. Andra länder vittnar om detsamma.

Vad menar egentligen regeringen med att det inte skulle finnas problem med att komma i gång, för det finns uppenbara problem med hur man ska få ut den förnybara elen till slutkonsumenten.

Anf. 82 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Skrivningen i återrapporteringen ska läsas och förstås mot bakgrund av tonläget i många andra medlemsländer, där det i dagsläget förs en diskussion om huruvida det är möjligt att förena ytterligare förnybar energi som förs in på marknaden med en fungerande inre marknad för energi. Där är det viktigt att ur svensk synvinkel och med vår egen erfarenhet poängtera att det finns utmaningar som måste lösas, precis som Börje Vestlund säger. Man måste ha balanskraft att hantera detta. Vi måste ha elnät som klarar av att transportera den volatila elen dit där behoven finns. Det finns i europeisk kontext förstås utmaningar med *loop flows* och så att hantera. Återrapporteringen ska inte tolkas som att regeringen inte ser att det finns utmaningar. Däremot ser vi att det är fullt möjligt att fortsätta att öka andelen förnybar energi, både i Sverige och i Europa, och förena det med en fortsatt stark agenda och en hög takt i att förverkliga den inre marknaden.

Anf. 83 ORDFÖRANDE:

Vi tackar för informationen under den punkten och går vidare till punkt 3, Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring

Anf. 84 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Om vi ska klara omställningen av vår transportsektor, bryta oljeberoendet och klara klimatutmaningen är det helt uppenbart att vi behöver en ökad andel biodrivmedel. Ska vi få det är det nödvändigt att vi som konsumenterna känner oss trygga vid pumpen när vi tankar förnybart – detta ska vara hållbara drivmedel som bidrar till att minska vårt ekologiska fotavtryck och som inte skapar oönskade miljöeffekter.

Därför välkomnar regeringen att kommissionen nu, visserligen något försenat, presenterar ett förslag till direktiv om indirekt landanvändning. Det här presenterades i oktober och har precis börjat förhandlas. Vår bedömning är väl att förhandlingarna kommer att pågå under hela året. Detta är en fråga som kommer att behandlas både i TTE-rådet hos energiministrarna och i miljørådet. Vi kommer nu på rådsmötet att ha en första diskussion bland energiministrarna, och miljöministrarna kommer att ha en motsvarande i mars månad, vilket nämnden möjligen kan vara medveten om.

Direktivet syftar till att minska koldioxidutsläppen från så kallad indirekt förändrad markanvändning. Det är ett komplicerat begrepp, men jag ska försöka förenkla det. Om man ökar produktionen av biodrivmedel tar man i anspråk mark som har använts som jordbruksmark och tränger därmed undan jordbruksproduktion, vilket i sin tur leder till att man tar i anspråk annan mark som tidigare använts för bete eller för skog och därmed får nya indirekta utsläpp av växthusgaser.

Direktivförslaget som sådant innehåller några förslag som är väldigt positiva och som regeringen välkomnar, inte minst förslaget om att öka kraven på att snabbare minska koldioxidutsläppen från biodrivmedel, vilket är mycket bra. Man föreslår att den trappa som sedan tidigare finns på plats ska skjutas framåt i tiden.

En annan åtgärd som kommissionen föreslår är att man ska införa ett tak för hur mycket av den första generationens biodrivmedel som man ska få tillgodoräkna sig för att nå 2020-målen när det gäller förnybart i transportsektorn och de 10 procenten. Skälet till att man föreslår det är att det är just den första generationens drivmedel från jordbruket som beräknas ha sådana här ILUC-effekter, som begreppet heter.

Från regeringens sida delar vi kommissionens bedömning att ILUC-utsläppen är väldigt svåra att beräkna. Det är komplicerade modeller, och det är svårt att få ett rättvisande utfall. Det förefaller dock som att det finns en slutsats som forskningen är relativt ense om, nämligen att biodiesel orsakar väsentligt högre koldioxidutsläpp än bioetanol. Det är också någonting som regeringen anser borde återspeglas i regelverket.

Däremot anser regeringen att man i kommissionens förslag har lagt fram en modell som drar alla biodrivmedel över en kam, alldeles oavsett om det är bioetanol, som har väldigt låga utsläpp, eller om det är biodiesel, som har relativt höga utsläpp. Därför föreslår vi att de medlemsländer som vill ska kunna få använda sig av ett alternativt mycket restriktivt tak för hur mycket av de biodrivmedel som enligt kommissionens analys har de stora utsläppen av klimatgaser som man ska få använda och räkna in för att nå förnybartmålet. I stället för att som kommissionen gör före-

slå ett enda tak som drar alla biobränslen över en och samma kam vill vi se ett mer intelligent tak, som begränsar användandet av de biodrivmedel vilka skapar höga koldioxidutsläpp men som inte försvarar för biodrivmedel som har god miljöprestanda.

Som sagt syftar detta till att säkra att de biodrivmedel som vi behöver för att ställa om transportsektorn verkligen är hållbara. Konsumenter ska kunna känna sig trygga med pumpen och kunna tanka med gott samvete. Därför är det jätteviktigt att vi får fram ett regelverk som gör att det inte finns några frågetecken om att biodrivmedlen bidrar till ökad hållbarhet.

Anf. 85 PYRY NIEMI (S):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet. Vi har en liten anmärkning som handlar om processen inför EU-nämnden. Ärendet ska också behandlas i miljö- och jordbruksutskottet, är det tänkt. Statsrådet skulle vara med på miljö- och jordbruksutskottets möte nu på tisdag och föredra ärendet. Detta är inte riktigt den tingens ordning som vi brukar ha. Ordningen är sådan att utskottet först ska ha en beredning. Därefter ska beslut fattas i EU-nämnden. Trots två månaders påstötningar från utskottet har vi fått den tiden. Vi har nu ställt in miljö- och jordbruksutskottets möte, som vore helt meningslöst att ha, eftersom ministern nu drar i väg, med eller utan EU-nämndens mandat.

Detta är inte bra. Det här är ett väldigt komplicerat ärende. Vi har efter de här påstötningarna känt en stor frustration. Det ligger på miljö- och jordbruksutskottet att kunna få något slags information och bakgrundsfakta. Diskussionerna har förevarit sedan i oktober, som ministern säger.

Detta är en väldigt skarp anmärkning. Vi tycker inte alls att det här har gått rätt till. Jag tror att även de borgerliga kamraterna i utskottet kände en viss frustration i går när vi satt och funderade över tillståndet.

Det här är en uppmaning. Det får inte förekomma att det går till på det viset. Det ska ske först i utskottet och därefter i EU-nämnden, speciellt när det gäller den här typen av komplexa ärenden, som kräver mycket teknisk kompetens och mycket beredning. Därför kan vi inte framföra några synpunkter från Socialdemokraterna.

Anf. 86 LARS OHLY (V):

Jag vill instämma i de kritiska synpunkterna om handläggningen. Det är ganska orimligt att expertutskottet inte får möjlighet att kommentera eller lägga fram motförslag till Sveriges position innan vi i EU-nämnden träffas. Jag tycker att det är viktigt att hävda att EU-nämndens betydelse måste vara att vi efter beredning fattar våra beslut om hur Sveriges position ska formuleras. Nu har inte beredning skett i fackutskottet, vilket egentligen ska vara fallet.

Jag vill också påpeka att jag tycker att regeringen bör driva förändringar i förslaget. Det är naturligtvis bra att man nu tidigarelägger kraven på minskningar av utsläppen av växthusgaser med 60 procent. Det är ett steg i rätt riktning. Men utöver det måste en mängd olika faktorer tas med. Några av dem nämnde statsrådet. Det handlar om att biologisk mångfald inte får hotas, att framställningen av biodrivmedlen inte ska ske på bekostnad av livsmedelsproduktionen i regioner där det råder brist på mat, att rimliga arbetsvillkor ska iakttas, så att det betalas ut skäliga löner

och så vidare, att arbetsförhållandena ska vara säkra och att produktionen inte ska tränga ut den lokala befolkningen.

Sammantaget borde en vetenskaplig grund tas fram som belyser samtliga drivmedel ur ett livscykelperspektiv. Det här tycker vi att Sverige bör driva hårt i de kommande förhandlingarna. Med dessa högre ställda hållbarhetskriterier finns det möjlighet att höja målen ytterligare för andelen biodrivmedel i transportsektorn.

Anf. 87 HELENA LEANDER (MP):

Även jag tycker att det är synd att vi inte fått möjlighet att framföra våra synpunkter i miljö- och jordbruksutskottet. Som straff skulle jag kunna läsa upp hela vår långa avvikande mening, eller så tar jag en liten kärnfull version, så ni får leva utan våra långa resonemang om biodrivmedlens roll i samhället och vikten av en helhetssyn på markanvändning.

Själva kärnpunkten handlar väl om att det sätt man föreslår från kommissionens sida, att reglera med ett tak, egentligen är väldigt trubbigt, vilket i sin tur hänger ihop med att man har ett ganska trubbigt mål på 10 procent biodrivmedel, oavsett vad det är för klimatnytta på biodrivmedlen. Om man hade haft ett rakt utsläppsmål i stället skulle man ha kommit ifrån lite av problemen, samtidigt som man hade gett möjlighet att använda andra metoder för att minska utsläppen än bara biodrivmedel. Men nu är vi i den här situationen och får förhålla oss till det.

Trots den osäkerhet som råder om ILUC-värdena tror jag att det skulle vara rakare att räkna in dem i hållbarhetskriterierna. Då kommer man ifrån det problem som jag tror att även kommissionen medger: att man riskerar att biodrivmedel med höga ILUC-värden tränger ut biodrivmedel med bättre klimatprestanda. Det kräver förstås att vi fortsätter att förfinas de metoderna. Men att inte beakta dem alls, som man pratar om nu, innebär i princip att man nollar dem, och det blir ännu mindre exakt än om man försöker ha de bästa tillgängliga värden som finns att förhålla sig till. Jag tror att det vore en bättre linje.

Om man ändå skulle hamna i situationen att det är kommissionens förslag som verkar vinna gillande undrar jag om man skulle kunna tänka sig att åtminstone diskutera vad man gör med trädor, som mycket väl skulle kunna användas. Ur ett svenskt perspektiv kan det vara intressant om man kan försöka få in någon sorts undantag, att mark som legat i trädor mer än kanske bara ett år och sedan används till att odla biodrivmedel inte skulle räknas in i det här taket. Man kan också diskutera dubbelräkningen och syreberäkningen, som kan framstå som lite godtycklig.

Det här är några synpunkter som Miljöpartiet skulle vilja se och som jag kommer att lämna in som en lång och snitsigt formulerad avvikande mening.

Anf. 88 ORDFÖRANDEN:

Tack för tydligheten!

Anf. 89 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Jag lyssnar förstås och tar till mig era synpunkter på vikten av att vi får möjlighet att ha en ordentlig diskussion i miljö- och jordbruksutskottet. Nu är det viktigt att poängtera att vi är alldeles i början av förhandlingen. Den kommer att pågå under hela året. Min absoluta inriktning är

att vi ska kunna ha en gedigen genomgång av ärendet tillsammans, där vi kan vända och vrida på en del aspekter om vad kommissionen har tänkt att det kan finnas för farhågor, hur det utvecklar sig och hur den svenska positionen fungerar i förhållande till det.

När det gäller Lars Ohlys synpunkt, att man borde vidga diskussionen till att inte bara handla om miljömässig hållbarhet och på vilket sätt biodrivmedel kan orsaka oönskade koldioxidutsläpp till följd av indirekt markanvändning, kan jag säga att skälet till att vi har fått direktivförslaget är att det här resonemanget saknades i förnybartdirektivet. I förnybartdirektivet ingår ett mycket tydligt uppdrag till kommissionen att återkomma till rådet med förslag när det gäller ILUC. Det har de nu gjort – väldigt försenat, men ändå. De har nu presenterat en sådan analys och sådana förslag, och vi kommer att behöva diskutera detta ganska ingående, för det är inga enkla saker.

De saker som man har valt att lyfta fram i analysen och de beräkningar som man har gjort är både svåra och knepiga att få rättvisande. Sedan anser vi också från svensk sida att man har valt en modell som i Sveriges fall, med tanke på hur biodrivmedelsmarknaden ser ut här, skulle riskera att leda till att man begränsar användningen av biodrivmedel som är goda ur klimatsynpunkt och inte orsakar den typ av klimatpåverkan som det är tänkt att direktivet ska träffa.

Sedan kommer de fortsatta diskussionerna och förhandlingarna i rådet mellan medlemsstaterna förstås inte minst att bero på var man befinner sig nationellt. Vi har gjort lite olika investeringar och använder oss av olika typer av biodrivmedel. Men för svenskt vidkommande är det viktigt att det generella taket, som drar alla biodrivmedel i första generationen över en kam, oavsett om de är goda eller onda, skulle riskera att leda till oönskade effekter och inte leda rätt.

Anf. 90 PYYRI NIEMI (S):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet. Detta handlar lite grann om transparens. I riksdagen har vi fastställt en ordning där utskotten ska vara med i inledningskedet i processen. Jag respekterar att det är en lång process framåt. Vi har haft sådana ärenden tidigare. Men det handlar också om information och om att ha det stöd som regeringen förväntar sig få från riksdagen så tidigt som möjligt, även i de inledande diskussionerna.

Jag tror att regeringen och statsrådet skulle känna sig ännu mer trygga om det största partiet i riksdagen kanske till och med gav stöd till regeringen i inledningsprocessen så att man hade med sig det i ryggen när man väl satte sig ned och började diskutera. Det är denna ordning vi har, och så har vi processat under hela denna mandatperiod: Vi försöker hela tiden, så tidigt som möjligt, involvera utskotten i arbetet för att ge möjligheter till en bra diskussion och dialog.

I de flesta fall är vi överens med regeringen. Så är det. Det är inte många gånger vi socialdemokrater kommer med avvikande meningar. Det händer, men många gånger är vi överens. I detta fall har vi dock ingen ståndpunkt att leverera eftersom vi inte har haft någon diskussion. Detta är allvarligt, och det hoppas jag att ministern tar till sig och funderar lite grann kring arbetsformerna. I just denna typ av frågor, där det är så komplicerade strukturer och materia att hantera, tror jag nämligen att

ministern skulle känna sig tryggare om hon hade med sig större delen av riksdagens majoritet i de fortsatta förhandlingarna – hur långa de än må vara.

Jag tycker att detta är anmärkningsvärt. Jag utgår ifrån att ministern åtminstone fortsättningsvis inte gör denna typ av aktiviteter utan prioriterar utskottet när det kommer till denna typ av frågor.

Anf. 91 LARS OHLY (V):

Jag tycker inte att statsrådet riktigt hade någon bra förklaring till varför det inte har fungerat och inget riktigt tydligt ställningstagande för att detta inte ska fortgå utan att det måste ske en förändring. Jag önskar att statsrådet tar det vi säger ad notam.

När vi är ute och reser med EU-nämnden brukar vi från alla partier hylla det svenska parlamentariska systemet, bland annat när det gäller EU-frågor just för att riksdagen har beslutanderätten över den svenska positionen. Vi ser det också som en styrka för regeringen att alltid se till att man är förankrad i en majoritet i Sveriges riksdag. Det blir man inte om man inte hanterar riksdagen på ett korrekt sätt.

Därför anmäler jag avvikande mening enligt det jag föredrog, och jag kan också lämna in den skriftligt. Det är möjligt att den annars, om detta hade föregåtts av normal behandling i miljö- och jordbruksutskottet, hade kunnat vara ett medskick. Vi har dock inte haft möjlighet att framföra det under rätt former, och därför blir det en avvikande mening.

Anf. 92 MARIE GRANLUND (S):

Jag reagerade också på att statsrådet sade att det är i ett så tidigt skede att det kanske inte behöver diskuteras så mycket. Det är väl just då vi har haft ett resonemang om att det är väldigt viktigt att utskotten blir delaktiga – i ett väldigt tidigt skede, när man faktiskt kan påverka saker och ting.

Om jag förstår det rätt har miljö- och jordbruksutskottet verkligen velat att ni kommer dit. Det finns ingen skyldighet för regeringen att gå till ett utskott före EU-nämnden, men utskottet har om jag förstår det rätt begärt detta. Då tycker jag att det är väldigt anmärkningsvärt att man inte får in det i planeringen så att det finns möjlighet att diskutera frågorna ordentligt.

Anf. 93 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Jag kan gärna vara mycket tydligare och säga att jag fäster väldigt stor vikt vid att riksdagen kommer in tidigare i processen. Det var också planerat att jag skulle till miljö- och jordbruksutskottet i nästa vecka. Varför det landade i att jag inte kunde få komma dit tidigare än i nästa vecka kan jag i dagsläget inte svara på, men jag kommer förstås att undersöka det. Jag hör vad ni säger i nämnden.

Det är klart att tanken är att vi ska kunna ha en god dialog i början. Det är precis som flera har varit inne på: Det är en styrka, och det är bra också ur regeringens perspektiv att vi kan ha det. Jag beklagar alltså det inträffade. Vi kommer att undersöka vad det är som har gått fel. Sedan får vi i det aktuella ärendet ändå be att få återkomma till utskottet så att vi kan ha en ordentlig och djup diskussion där.

Anf. 94 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Jag har dock även noterat avvikande meningar dels från Miljöpartiet, dels från Vänsterpartiet.

Med detta lämnar vi punkt 3 och går vidare till punkt 5, Meddelande från kommissionen: För en välfungerande inre marknad för energi. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 95 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Detta inremarknadsmeddelande kommer nu i formell mening att diskuteras för första gången, även om sanningen att säga många medlemsstater tog möjligheten att kommentera meddelandet redan vid det förra TTE-rådet i december. Meddelandet presenterades i höstas och kommer att behandlas i rådet under våren. Slutsatser är förväntade till rådsmötet den 7 juni. Frågan kan också förväntas bli aktuell vid möte med energirådet som väntas äga rum i maj.

Regeringen ställer sig i huvudsak positiv till meddelandet och ser särskilt positivt på att kommissionen lägger så starkt fokus på den enskilda konsumenten. En utökad konsumentmakt ger stora möjligheter för oss konsumenter att vara aktiva på marknaden, vilket är grundläggande för att vi ska kunna ha en fungerande elmarknad.

Man kan konstatera att vi har kommit en bit på vägen när det gäller den inre marknaden. Samtidigt kan man konstatera att vi behöver ytterligare insatser, inte minst när det gäller just konsumentperspektivet. Jag skulle vilja lyfta upp tre väldigt viktiga delar.

Den första är att det är en grundförutsättning att det tredje inremarknadspaketet verkligen genomförs i medlemsstaterna och att det efterlevs av samtliga medlemsländer, för att vi ska få en välfungerande gemensam el- och gasmarknad och för att den ska nå sin fulla potential. Enhetliga spelregler och goda konkurrensförhållanden är viktiga både för producenterna och för konsumenterna.

Den andra delen är att det behövs utökade satsningar och investeringar i smarta nät – smarta mätare som just ger möjlighet till ökad förbrukarflexibilitet och ger redskap till konsumenten att faktiskt ta saken i egna händer. Sådana satsningar är också helt fundamentala för att konsumenten ska kunna gå från att vara konsument till att vara sin egen småskaliga producent av egen el, till exempel.

Den tredje delen jag skulle vilja nämna är att vi måste tillåta marknaden att ge korrekta prissignaler. Det är en förutsättning för konsumenternas delaktighet på marknaden, vilket också är viktigt för att stimulera till energieffektiviseringsåtgärder och investeringar. För att dessa korrekta prissignaler ska få genomslag måste de också kombineras med åtgärder som underlättar för konsumenten att förändra sin energiförbrukning, och då blir sådant som rådgivning och information – till exempel om energieffektiviseringar och lösningar som ger kunder möjlighet att påverka sina elräkningar, exempelvis timmätning – väldigt viktiga.

Anf. 96 BÖRJE VESTLUND (S):

Herr ordförande! Tack för presentationen, statsrådet! Nu är vi inne på avdelningen ”EU:s diskussionsklubb och inte så mycket verkstad”. Vi kommer att ha två andra ärenden här i dag som är på precis samma tema:

redan beslutade åtgärder, och så drar man det ett ytterligare varv för att sedan kanske inte komma fram till någonting. Sedan håller man på så år ut och år in. Detta gäller speciellt den inre marknaden – detta är en del av den inre marknaden – där man bara pratar på. Det är väl dock mer en allmän kritik mot EU än vad det är en avvikande mening från vår sida. Vi har för övrigt ingen avvikande mening, men vi har några frågor.

När det gäller smarta nät finns det egentligen inga smarta nät i dag. Man måste ha klart för sig att den inre marknaden för energi ska gälla från 2014. Enligt de allra flesta bedömare är detta fullständigt omöjligt, men kommissionen har envisats med det. När kommer smarta nät ut så att man kan använda dem på marknaden? I dag finns det nämligen inga smarta nät att sätta in.

Sedan skulle jag också vilja fråga om detta med korrekta prissignaler. Vad menas med det? Jag kan stanna där så länge; det är de frågor jag har.

Anf. 97 SUSANNA HABY (M):

Jag har en kunskapsfråga. Kan ministern beskriva lite grann vad det kommer att få för konsekvenser här i Sverige, till exempel när det gäller vår elhandelsmarknad på Nordpol, om detta verkligen implementeras i alla länder? Det är ett konkret exempel. Där är det så att den dyraste lasten, alltså gas och olja, i slutändan speglar priset till konsument. Hur påverkas de svenska konsumenterna om vi får in ännu mer kol, gas och olja i systemet?

Anf. 98 BÖRJE VESTLUND (S):

Den frågan glömde jag ställa. Tack, Susanna Haby!

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Det är bra att vi hjälps åt.

Anf. 100 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Det är väl en god tradition!

Jag börjar i Börje Vestlunds första reflexion om att det tar tid att genomföra detta. Även om det inte var en direkt fråga vill jag gärna säga att det är viktigt att se att vi har väldigt olika startpunkter i Europa. Om någon hade ställt frågan vad detta får för konsekvenser för Sverige hade man kunnat svara att vi redan har genomfört mycket av detta i Sverige. Kommissionen bekräftar alltså att den linje och den politik vi i Sverige har haft i många år ligger i linje med vad kommissionen nu önskar och som rådet också gemensamt har beslutat att resten av EU ska genomföra.

Det är viktigt att reda ut några saker. När det gäller 2014 är det inte så att det är beslutat att den inre marknaden i praktiken ska vara genomförd 2014. Det 2014-skrivningen syftar till är att de juridiska förutsättningarna, alltså lagstiftningen och regelverken, ska vara på plats i alla medlemsstater till 2014. Målsättningen är inte att vi till 2014 ska ha kopplat ihop varenda del och vartenda hörn av Europa med de smarta näten.

Att hela den infrastrukturinvestering och infrastrukturutbyggnad som måste ske för att marknaden i slutändan verkligen ska fungera i praktiken ska hinnas med till 2014 är inte realistiskt. Det är inte genomförbart. Med 2014-skrivningen menas i stället att regelverket ska ha implementerats i

samtliga medlemsstater. I detta perspektiv har Sverige alltså kommit långt, medan andra har en längre resa kvar att göra.

När det gäller smarta nät har många en lång resa att göra, men det finns också goda exempel. Vi har dem nära: i Norra Djurgårdsstaden och på Gotland, där man bygger ut Smart Grid Gotland som är ett pilotprojekt i EU-sammanhang. I ett svenskt perspektiv har vi, återigen, en hel del av infrastrukturen på plats. Det gäller inte minst de smarta mätarna, vilket ligger skyhögt över det som finns ute i Europa.

Sedan var det frågan vad som avses med ”korrekta prissignaler”. Ja, det som avses är att vi ska avhålla oss från att från politiskt håll gå in och sätta prisbilden, alltså politiskt beslutade priser. Det stör marknaden, och det gör att investeringar allokeras till fel ställe. Det gör att kunderna inte får rätt incitament att genomföra energieffektiviseringar eller för den delen gå över till produktion av egen el. Att inte gå in och störa prismekanismernas funktions sätt ifrån politiskt håll är alltså det som avses med ”korrekta” prissignaler.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Vi hade även en fråga hur det påverkar konsumentpriser i Sverige.

Anf. 102 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Exakt hur det påverkar just Nordpol är en ganska teknisk fråga som jag inte kan svara på. Hur det i allmänhet påverkar Sverige kommer att bero på vad vi själva gör här hemma. Om vi fortsätter på det sätt vi nu har, det vill säga att vi ser till att ha en god tillgång på el och en god tillgång på förnybar och koldioxidsnål el som kan vara intressant för andra, är det möjligt för oss att kombinera utbyggandet av först en nordisk och sedan en europeisk gemensam marknad med att kunna behålla ett lågt elpris.

Det är glädjande att vi i dagsläget faktiskt har det lägsta elpriset vi har haft på fem år. Det beror på att vi så tydligt gynnar utbyggnaden av inte minst ny förnybar el, som nu växer så att det knakar, så att vi merparten av alla timmar och dagar på året faktiskt har ett överskott av el och kan exportera överskottet till resten av Europa. Det förutsätter dock att det finns en marknad som klarar av att ta emot det och förstås att det finns förbindelser till utlandet som gör att elen kan ta vägen dit där konsumenterna och efterfrågan finns.

Anf. 103 BÖRJE VESTLUND (S):

Då kommer vi ju i samma situation som i många andra avregleringsfrågor och när det gäller fria marknader: Ska Sverige ligga först? Ska, i detta fall, andra länder kunna handla vår energi utan att vi kan handla deras energi? Det är nämligen egentligen det regeringen säger. Vi ska vara störst, och vi ska stå i första ledet för att genomföra detta.

Jag förstår också att det finns olika förutsättningar, men samtidigt har vi länder som i princip har monopol på sina elmarknader. Ska vi då gå före alla andra? Det är något jag tror att de flesta i denna sal har upplevt som den stora negativa delen av att ha gått före. Ta till exempel avregleringen av inrikestrafiken på tåg! Den kan man ha olika uppfattningar om, men vad som egentligen hände var att andra företag utanför Sverige – ibland till och med statliga företag – kunde gå in och driva järnvägstrafik

i Sverige, men våra bolag kunde inte åka till deras länder och bedriva inrikestrafik.

Detta är en effekt vi inte får hamna i en gång till, alltså att vi ska hamna i ett sämre läge för att vi vill stå i första ledet i nästan alla dessa reformer. Det misstaget har även socialdemokratiska regeringar gjort, men jag tycker att vi ska lära oss någonting av det: att vi inte kan göra på det sättet.

Anf. 104 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Först och främst är det viktigt att poängtera att inriktningen är att det tredje inretningspaketet ska genomföras i alla medlemsstater innan det är aktuellt att göra några ytterligare storskaliga sammankopplingar av länderna. Om detta ska fungera måste det finnas likvärdiga villkor, och det måste finnas förutsättningar för en fungerande konkurrens så att det inte blir ensidigt.

I dagsläget har vi den mest integrerade elmarknaden i Norden. Där ser vi hur det fungerar, det vill säga merparten av alla timmar och dagar har Sverige ett elöverskott som vi kan sälja till andra länder. Den här vintern har vi tack och lov inte drabbats lika mycket som tidigare vintrar, men ibland uppstår situationer där den inhemska produktionen inte klarar av att möta industrins och hushållens behov av el. Det har framför allt varit i lägen när vi har haft bekymmer med kärnkraften eller med vattenkraften vid torrår. Under de timmarna eller dagarna har vi importerat från våra grannländer.

Det nordiska exemplet ger en bra bild av hur det bör fungera, hur det kan fungera och hur vi vill att det ska fungera i det större europeiska sammanhanget. Det är viktigt att betona att skälet till att vi ligger på och ofta lyfter upp vikten av att genomföra det tredje inretningspaketet i alla medlemsstater är att det skapar den jämlika spelplanen som sedan gör det möjligt att binda ihop länderna med den energiinfrastruktur som i sin tur gör det möjligt att göra samma sak i Europa som vi redan har gjort i Norden.

Anf. 105 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Vi går vidare till punkt 6, Den europeiska planeringsterminen 2013. Detta är en diskussionspunkt – tror vi. Vi är lite osäkra. Det står att ingen diskussion förväntas.

Anf. 106 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Det var jag också osäker på. Vi kollade upp detta. Det står att det ska finnas ett åsiktsutbyte under den punkten, men i verkligheten förväntar man sig inte någon diskussion mellan medlemsstaterna utan ordförandeskapet kommer att sammanfatta framstegen på energiområdet när det gäller hur Europa utvecklas i förhållande till 2020-strategin. Som nämnten väl känner till är det här den årliga uppföljningen som görs i relevanta rådskonstellationer av 2020-strategin. Vi kommer, som sagt, att få en redogörelse från ordförandeskapet om hur man anser att energimålen har utvecklats.

2012/13:27
15 februari

Anf. 107 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Vi går över till punkt 7, Övriga frågor. Det är en informationspunkt.

Anf. 108 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C):

Under den här punkten kommer ordförandeskapet att informera om förhandlingarna om det lagförslag om säkerhet vid utvinning av olja och gas till havs som regeringen har informerat om vid tre tidigare tillfällen i utskottet och nämnden, senast i slutet av november. Nu är förhandlingarna inne i ett slutskede. Två förhandlingar har genomförts med Europaparlamentet. Ett tredje förhandlingstillfälle är inplanerat till den 20 februari, och ordförandeskapet förväntas därför att kunna informera energiministern om att förhandlingarna har avslutats när vi möts i nästa vecka.

Anf. 109 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under punkten 7.

Vi tackar för i dag och önskar en trevlig helg.

5 § Konkurrenskraft (industri)
Statssekreterare Håkan Ekengren
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (industri) den 10–11 december 2012
Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft (industri) den 18–19 februari 2013

2012/13:27
15 februari

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi statssekreterare Håkan Ekengren med medarbetare välkomna.

Anf. 111 MARIE GRANLUND (S):

Ordförande! Jag vill också hälsa statssekreterare Håkan Ekengren välkommen hit, men jag beklagar verkligen att statsrådet har valt att gå på internt partimöte i stället för att gå till folkvalda riksdagens EU-nämnd. Jag hoppas på bättring framöver.

Anf. 112 ORDFÖRANDEN:

Finns det några A-punkter? Det finns det inte.

Finns det anledning att säga någonting i anledning av mötet i rådet den 18–19 februari?

Anf. 113 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN:

Jag tänkte börja med att återrapportera från rådsmötet den 10 december. Där var jag med, och vi hade två punkter – en om statsstöd och en om industristöd.

Under den första punkten, om modernisering av statsstödsreglerna, presenterade kommissionen det så kallade Alumniapaketet med förslag på ett modernare och effektivare regelverk för statligt stöd. Det var därefter en diskussion där vi framförde vår syn att modernisering inte får innebära mindre strikta statsstödsregler och att kommissionen ska fortsätta att säkerställa en korrekt efterlevnad av regelverket. Det ska självklart råda lika konkurrensvillkor på den gemensamma marknaden.

Därefter antogs rådsslutsatser om industripolitiken. Vad gäller den utestående frågan om hur vi ska ställa oss till kommissionens mål om att industrin ska stå för 20 procent av bnp enades vi om en skrivning som innebar att rådet noterade kommissionens ambitioner.

Slutligen var det en diskussion om fordonsindustrin, där jag framförde bland annat att företag måste uppmuntras att omstrukturera sig, betydelsen av satsningar på innovation, kompetensförsörjning och utveckling av den inre marknaden. Annie Lööf deltog även kvällen före vid en informell diskussion kopplad till fordonsindustrin. Det var en middag med det temat.

Anf. 114 BÖRJE VESTLUND (S):

Egentligen har jag en formaliafråga. Varför anges detta i just konkurrenskraftsrådet? Ibland anges ett land och ibland står det tre medlemsstater eller något liknande. Varför är det en sådan skillnad?

I de återrapporter vi får från till exempel Finansdepartementet eller från Utrikesdepartementet står det klart och tydligt utskrivet vilka länder som sade vad.

Om det är fråga om något kontroversiellt får man fråga vilket land det var. Det brukar inte alltid vara så lätt att få fram det. Jag förstår inte varför det är skillnad på protokollen.

Anf. 115 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN:

Jag har inget bra svar. Är det något speciellt land, Börje Vestlund, du tänker på eller är det bara fråga om att du vill ha en enhetligare rapportering?

Anf. 116 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag noterade när jag läste att det står så för konkurrenskraftsrådet. Så är det inte med andra råd. Det borde vara en enhetlighet i detta.

Anf. 117 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN:

Vi tar med oss den bollen.

Anf. 118 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den punkten.

Vi går vidare till punkt 7, Meddelande från kommissionen – Handlingsplan för företagande 2020 – Stärka företagandena i EU. Detta är en diskussionspunkt, och det är en ny fråga för nämnden.

Anf. 119 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN:

Vid konkurrenskraftsrådets möte den 19 februari har det irländska ordförandeskapet planerat en policydiskussion om kommissionens meddelande om entreprenörskap. I meddelandet som kommissionen antog den 9 januari redogör kommissionen för sin strategi för hur företagandet i EU ska öka fram till 2020. Kommissionen lyfte fram att de små och medelstora företagens roll i Europa är viktig kopplad till Europeiska unionens återhämtning och framtida tillväxt. Ett ökat entreprenörskap och företagande ses som en av de viktigaste pelarna för att nå långsiktig och hållbar tillväxt.

För att åstadkomma detta anser kommissionen att det är viktigt att lyfta fram frågan och anta en strategi för att främja företagande och entreprenörskap bland EU:s medlemsstater. Kommissionen lyfter fram tre områden som de vill arbeta med. Det handlar om utbildning och företagande för att stödja tillväxt och nya företag, att skapa en miljö som tillåter företag att utvecklas och växa samt användning av förebilder och inriktning på specifika grupper.

Under dessa rubriker lyfter kommissionen fram åtgärder för att öka tillgången till kapital för småföretagare. Det handlar också om frågor som gäller mentorer och rådgivning samt särskilda insatser för att öka entreprenörskapet hos bland andra unga.

Vid KKR kommer meddelandet att diskuteras vid en policydebatt. Som underlag till debatten har ordföranden tagit fram ett non-paper där det presenteras tre frågor.

I diskussionen kommer regeringen att bland annat ge kommissionen stöd i det fokus som nu sätts på företagande och entreprenörskap.

Vidare kommer regeringen att kort redogöra för några av de åtgärder som har varit framgångsrika i Sverige. Samtidigt tycker regeringen att det är viktigt att påpeka att det framför allt är medlemsstaterna som är ansvariga för respektive lands företagsklimat. Framför allt är det viktigt att kommissionen respekterar medlemsländernas befogenheter på till exempel skatte- och utbildningsområdena.

Det är också viktigt att förslagen inte blir för långtgående och detaljerade avseende utformningen i relation till medlemsstaternas system.

De åtgärder som kommissionen vidtar ska vara kompletterande och starka så att EU gemensamt kan bidra till att skapa mervärden på olika sätt i förhållande till medlemsstaterna.

Anf. 120 LARS OHLY (V):

Herr ordförande! Jag tycker att när frågorna diskuteras ska ett av de stora problem som finns i dag på arbetsmarknaden i princip i samtliga europeiska länder, inklusive Sverige, tas upp, nämligen att sjysta villkor inte alltid respekteras. Det finns ett utnyttjande av människor på arbetsmarknaden. Det finns i varierande grad ett användande av andra anställningsformer än de som ger trygghet, på ett sätt som jag menar drabbar människor på ett olyckligt sätt.

När man diskuterar entreprenörskap i ett europeiskt perspektiv vore det fint om Sverige kunde vara det land som också framhäver vikten av att följa kollektivavtal, ha sjysta villkor på arbetsmarknaden och gynna seriöst företagande på bekostnad av det oseriösa utnyttjande företaget. Jag skulle gärna vilja skicka med det som en idé. I de diskussioner, som säkert i huvudsak inte kommer att handla om situationen på arbetsmarknaden, kan ändå den aspekten av företagande föras in. Det är viktigt att företagandet är genomsnittligt, transparent samt bygger på rimliga, sjysta och rättvisa villkor på arbetsmarknaden.

Anf. 121 BÖRJE VESTLUND (S):

Det som kommer fram, speciellt när man läser faktagruppmemorien, är harmlöst. Det är den tredje frågan vi behandlar som gör EU till en stor diskussionsklubb. Här har jag svårt att se vilka slutsatser det kan bli av detta. Det var den ena samlade invändningen jag har mot detta.

Den andra invändningen jag har gäller att många frågor – vilket också kom fram i utskottet i går – till sin karaktär är nationella. Jag kan inte tänka mig annat än att näringsutskottet runt om i Europa, i varje land, diskuterar frågorna. Förutom en punkt som jag ska återkomma till är det lite svårt att se vad mervärdet skulle vara annat än att ha något att diskutera på KKR.

Den tredje invändningen handlar om att det finns en motivering i ett enda avseende, nämligen att använda Socialfonden. Då blir det en EU-fråga.

I övriga punkter är det nationella frågor. Tänker regeringen påpeka detta vid rådsmötet?

Anf. 122 MARIE GRANLUND (S):

Jag är inte alls lika insatt i frågorna som ledamöterna från näringsutskottet, men man talar om en administrativ börda. Det låter alltid bra att minska den administrativa bördan. Det är alla för. Men många gånger visar det sig att en minskning av den administrativa bördan innebär att arbetsmiljöregler och annat tas bort. Jag vill försäkra mig om att det inte är så. Det finns ett meddelande från kommissionen att arbetsmiljöregler för små och medelstora företag samt mikroföretag ska tas bort, det vill säga ungefär 99 procent av alla företag kommer inte att omfattas arbetsmiljöregler. Jag vill försäkra mig om att det vi i dag talar om inte handlar om detta.

Anf. 123 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN:

Jag kan hålla med fullständigt om att företagande ska bygga på seriös grund, att det ska vara genomtänkt och att det ska bidra till att skapa en sund och välfungerande arbetsmarknad. Det ligger definitivt i vårt intresse att säkerställa det, oavsett om företagen finns i Sverige eller i andra länder. Det är en jätte viktig bit att beakta i arbetet.

Sedan kopplar jag lite till frågorna om diskussionsklubb och de dimensionerna. Det är väl bara att instämma lite i den kritik som framförs, i perspektivet att en del av de frågor som tas upp i det här meddelandet tidigare har varit uppe i den så kallade småföretagarakten. Det repeteras i stor utsträckning. Samtidigt är det väl en vits att driva på i de här frågorna och hela tiden se till att de läggs på EU:s bord.

Men vi måste säkerställa att vi går från att bara diskutera frågan till att också genomföra förändringar som gynnar entreprenörskap och utveckling. Jag tror att det är viktigt att försöka ha en viss acceptans för att frågorna ibland kommer upp med olika vinklingar. Men jag vill definitivt peka på att frågorna är viktiga att ta upp.

Det finns ett tydligt mervärde. Det är att se till att fortsätta att jobba med att ta bort de hinder som finns på olika sätt när det gäller företagande och se till att vi har gemensamma spelregler i Europeiska unionen, kopplat till att driva företag. Det finns många exempel på hur vi hela tiden måste påminna oss om att åtminstone försöka se till att det inte läggs på nya bördor i de här sammanhangen. De frågorna är jätte viktiga.

Som nämndes har vi frågan kopplat till Socialfonden och även Regionalfonden och sammanhållningspolitiken. Nu när vi vet ramarna för långtidsbudgeten finns det nog anledning att titta på hur det ska fyllas på ett bra sätt och hur vi ska få en koppling från de bitarna till att stimulera ett ökat företagande, framför allt i Sverige.

Jag kan inte exakt frågorna kopplade till arbetsmiljön. Men när vi talar om administrativa bördor kopplat till företagande handlar det inte om att se till att vissa typer av lagstiftning exkluderas för vissa typer av företagande eller för övrigt även andra delar av samhället, utan det måste finnas en tillämpning av detta på ett sätt som är bra och vettigt. Regeljakten och att förminska de här sakerna är bärande ur regeringens perspektiv, att se till att minimera detta.

Jag kan tyvärr inte svara exakt kopplat till arbetsmiljödelen. I så fall får jag återkomma till det. Men syftet är inte att undanta viktiga, för oss gemensamma regler.

Anf. 125 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN:

Vi kanske kan få lite mer sakkunskap genom Håkan Hillefors.

Anf. 126 Kanslirådet HÅKAN HILLEFORS:

Näringsministern har tidigare i EU-nämnden diskuterat frågan om generella undantag för mikroföretag och frågan om undantag när det gäller arbetsmiljöregler.

Regeringens inställning är densamma som den har varit vid tidigare möten i EU-nämnden: Vi motsätter oss generella undantag för mikroföretag. Om kommissionen föreslår förändringar, till exempel på arbetsmarknadens område, ska det förhandlas i sedvanlig ordning enligt alla de rutiner som finns.

Vi har ännu inte sett några förslag som går åt det hållet. Än så länge har det alltså inte blivit aktuellt. Men regeringens inställning är den som har redovisats tidigare och som jag har förstått har varit densamma som er inställning, vi skiljer oss inte där.

Anf. 127 ORDFÖRANDEN:

Det var utmärkt att vi fick informationen direkt.

Jag konstaterar då att det finns stöd för regeringens redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i ärendet.

Därmed lämnar vi punkt 7 och går vidare till punkt 8, Reach. Där finns delarna 8 a, b och c. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 128 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN:

Som ordföranden nämnde består punkten av tre delar. De två första gäller kommissionens meddelande om översyn av Reach respektive nanomaterial. Det ska vara föremål för en policydiskussion. Den sista delen, som gäller särskilt farliga ämnen, är en informationspunkt från kommissionen.

Eftersom det kommer att bli en gemensam diskussion för de två diskussionspunkterna har jag valt att behandla de två samtidigt. Jag kommer också kort att kommentera informationspunkten.

Vad gäller meddelandet om översyn av Reach drar kommissionen slutsatsen att Reachförordningen fungerar bra och har uppnått det mål som förväntas efter fem års drift. Kommissionen föreslår inte ändringar i Reachsystemet. Ändringar i Reachsystemet skulle kräva omförhandlingar av lagtexten. Det är förordat för att säkerställa stabilitet och förutsebarhet att man försöker justera de sakerna inom befintliga system.

Kommissionen har dock identifierat ett antal områden som kräver förbättringar i genomförandet av Reach eller ändringar av bilagor. Meddelandet innehåller rekommendationer för att uppnå detta.

Meddelandet blev tillgängligt den 5 februari 2013. Regeringen har ännu inte i detalj hunnit analysera meddelandet. Övergripande anser vi dock att Sverige bör välkomna meddelandet. Att förenkla för företag är viktigt för regeringen. Samtidigt får förordningar inte leda till skada för

miljö, konsumenter eller andra företag genom att konkurrensen snedvrids.

När det gäller förenklingen i Reach står regeringen bakom initiativ som leder till att de administrativa rutinerna förenklas samt förslag som kan innebära en differentiering av de kostnader som uppstår till följd av regelverket, det vill säga att små företag exempelvis har något lägre avgifter än stora företag. Det är dock viktigt för regeringen att de substantiella kraven i reglerna inte skiljer sig åt mellan företagen.

Sverige vill här också påpeka vikten av att regelverket är förutsägbart och att det finns en konsekvens i lagstiftningen. Om större förändringar görs i Reach riskerar det att leda till konkurrensnackdelar för de företag som redan har anpassat sig eller har påbörjat anpassning av sin verksamhet till de krav som finns i Reach.

Så över till punkten om nanomaterial. Nanomaterial har ett brett användningsområde som utvecklas hela tiden. Sverige har redan före det första meddelandet från kommissionen om nanomaterial år 2009 fört fram ståndpunkten att EU-lagstiftningen bör utvecklas så att den blir fullt tillämpbar också på nanomaterial.

Regeringen bedömer att kommissionens meddelande kan utgöra en utgångspunkt för att utveckla och införa ett EU-gemensamt regelverk. Kommissionen slår fast att Reach utgör den bästa möjliga ramen för riskhantering av nanomaterial. Regeringen är inte övertygad om att samtliga ändringar som enligt regeringens uppfattning bör göras kan genomföras på det sätt som kommissionen har föreslagit, det vill säga genom ändringar i annex till Reach och vägledningsdokument.

Kommissionen har aviserat att en konsekvensbedömning av de framlagda förslagen kommer att genomföras under 2013. Regeringen understryker vikten av att en konsekvensbedömning genomförs men också utförs på ett sådant sätt att även alternativt införande av separat lagstiftning avseende nanomaterial belyses.

Slutligen något om de farliga ämnena. Kommissionen har kommit med ett förslag till en så kallad färdplan för särskilt farliga ämnen fram till 2020 som innehåller förslag till samarbetsformer och kriterier för att identifiera relevanta, särskilt farliga ämnen att ta upp på kandidatlistan i Reach. Att ett ämne förs in på kandidatlistan är det första steget mot att det krävs särskilda tillstånd för att använda ämnet. Den syftar också till att informera företag och konsumenter om förekomsten av särskilt farliga ämnen i varor.

Regeringen anser att Sverige övergripande bör välkomna kommissionens förslag men framföra att vi inte i alla delar stöder kommissionens förslag om vilka kriterier som ska ligga till grund för att identifiera relevanta ämnen till kandidatlistan.

Frågan förväntas att behandlas även på miljörådet den 21 mars, och då kommer Sverige att framföra mer detaljerade ståndpunkter.

Anf. 129 BÖRJE VESTLUND (S):

Eftersom detta ska behandlas också på miljörådet tänkte jag bara ta upp konkurrensfrågorna.

Jag är tacksam över att regeringen numera i sin ståndpunkt har vävt in den synpunkt som vi hade i går, nämligen att det ska vara samma substantiella värde på stora företag som på små företag, i anknytning till

diskussionen under förra punkten angående arbetsmiljö. Men det är ju en allmän uppfattning.

I övrigt har vi inga invändningar.

2012/13:27
15 februari

Anf. 130 HELENA LEANDER (MP):

Då har jag desto mer frågor i alla fall. De kan bli invändningar senare – det vet jag inte riktigt.

Jag måste fråga utifrån mitt uppdrag i Miljömålsberedningen. Där har vi lagt fram ett antal förslag om förändringar av Reach utifrån ett missnöje med hur det fungerar nu, som inte riktigt stämmer överens med kommissionens syn om att allt är frid är fröjd.

Av regeringens ståndpunkt förstår jag nästan att även regeringen tycker att allt är förhållandevis frid och fröjd med Reach. Eller är det så att man ser att det finns brister men efter mer strategiska bedömningar av spelplanen väljer att inte öppna upp? I så fall kan man ändå framhålla att man ser brister och sedan välja att inte öppna upp själva förordningen, om man ser att det riskerar att leda till förändringar som går åt helt fel håll. Det är lite olika ingångar.

Sedan till det som vi har tagit fram i Miljömålsberedningen. Där finns ett antal förslag med lite olika målår. En del handlar om 2015, en del om 2018 och en del om 2020. En del kanske kan lösas genom att man går in och förhandlar om diverse bilagor.

Men sedan har vi mer genomgripande förändringar. Det kan till exempel handla om att kunna pröva ämnen i grupp. Om man vet att ftalat A har skadliga egenskaper och ser att ftalat B är väldigt likartad ska de kunna bedömas tillsammans, för att man ska komma ifrån det system som man har nu. Där tar man ämnena ett och ett, det går oändligt långsamt, och så kommer industrin med en ny, mycket snarlik kemikalie som har motsvarande problem – och då får man ta om allting.

Min fråga, efter den här långa harangen, är väl egentligen: Hur förhåller sig regeringens ståndpunkt till de förslag som Miljömålsberedningen har tagit fram? Ser ni att det finns möjligheter att komma in i ett senare skede, i nästa vända då det är aktuellt att se över Reach och göra de större förändringarna? Vilka förändringar kan man göra redan nu, om man inte ska öppna upp förordningen?

Anf. 131 LARS OHLY (V):

Inte heller vi i Vänsterpartiet är helt nöjda med hur Reach fungerar. Vi tycker att det är ett fattigdomsbevis att regeringen tycker att kommissionens glädjesprång är befogat. Det finns väldigt mycket kvar att göra.

Däremot kan det finnas en poäng i regeringens argumentation när det gäller att inte riva upp Reach, även om vi nog helst skulle vilja se det. Men om man riskerar ett resultat som kanske till och med blir sämre än dagens är det klart att det inte är någon bra option. Där kan det säkert finnas stöd för regeringens argumentation.

Då är min fråga egentligen densamma som Miljöpartiets: Vilka handlingslinjer finns det för att förbättra och förändra utan att riva upp Reach? Detta duger inte och räcker inte, menar vi, utan det behövs skarpare regler och tydligare åtgärder för att få Reach att fungera som det var tänkt.

Anf. 132 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN:

Vi var lyhörda i går, Börje Vestlund, och lyssnade på de inlägg som du hade då, i syfte att säkerställa att detta hanteras på ett bra sätt och att den differentiering som möjligtvis kan ske är i relation till prissättningen för de mindre företagen att gå med på detta.

När vi talar om Reach vill jag poängtera att vi nyligen har fått meddelandet och inte har hunnit gå till botten och analysera konsekvenserna. Vi vill återkomma till den saken. Som har nämnts ska frågan upp även den 21 mars, när vi vet lite mer.

Det är väl egentligen det svar som jag vill komma med i dag. Vi måste få tid att analysera detta lite mer och få en tydligare bild av vilka konsekvenser detta får och vad det innebär. Vi återkommer självklart till riksdagen och berörda utskott med en relevant analys kopplad till detta och med tankegångar om hur vi på bästa sätt intar en svensk ståndpunkt.

Anf. 133 PYRY NIEMI (S):

Jag vill bara instämma i Lars Ohlys och Helena Leanders frågor. De är oerhört viktiga i sammanhanget, så att det verkligen finns en tydlig position och vi vet vad som är plan B och hur man hanterar frågorna framgent. Det är bara ett medskick.

Anf. 134 ORDFÖRANDEN:

Jag kan då konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna i frågan. Att det kommer att bli fler sådana har vi förstått.

Sedan har vi en extra punkt, punkt X, diskussion om europeisk stålindustris situation.

Anf. 135 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN:

Vi har fått kännedom om att det inte är en diskussionspunkt, utan det är bara en informationspunkt nu. Det hade visst någonting att göra med att underlag inte hade översatts till alla inom vissa tidsramar. Formellt är det alltså numera en informationspunkt.

Men ordförandeskapet planerar på initiativ från Belgien en diskussion om situationen inom den europeiska stålindustrin, detta med anledning av att stålindustrin är en av de sektorer som drabbats hårdast av den ekonomiska krisen. Det beror i sin tur på efterfrågan från bland annat fordons- och byggsektorerna. Vidare har konkurrensen från länder inte minst i Asien tilltagit.

EU-kommissionen har nyligen avslutat rundabordssamtal med företrädare för stålindustrin, fackföreningar och andra intressenter i syfte att ta fram rekommendationer till kommande handlingsplaner för stålsektorn. Vi får därför anledning att återkomma till riksdagen med mer information i den här frågan.

Regeringen anser att stålindustrin är en av Europas viktigaste basnäringar som har gett EU möjlighet att bygga välfärdskedjor från råvara till slutprodukt. Enligt vår mening ger dock generell näringspolitik som syftar till att ge samtliga industri- och tjänsteföretag goda förutsättningar att bedriva produktion av varor och tjänster bäst resultat.

Att ge vissa särskilt utpekade sektorer fördelar gentemot andra kan vara kontraproduktivt. Till exempel kan statligt stöd motverka nödvändig omstrukturering, och lättnader i miljöregler kan motverka klimatmålen.

En ökad produktivitet, ett bra investeringsklimat och satsningar på innovation är viktiga förutsättningar för att stålindustrin ska kunna utvecklas och långsiktigt överleva i EU. Vidare är stabila regelverk och effektiva tillståndsprocesser väsentliga.

Anf. 136 BÖRJE VESTLUND (S):

Jag har bara en kort fråga. Under förra konkurrenskraftsrådet diskuterades bilindustrin i CARS. Nu kommer stålindustrin. Vad förväntas ske? Jag förstår att det här beror på situationen i krisens Europa. Men kan vi förvänta oss att man tar upp fler sådana här frågor om olika industrigrenar? Det är ju industrier man diskuterar.

Anf. 137 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN:

Vi kan väl tyvärr se ett mönster att man gärna plockar ut särskilda sektorer och vill lyfta fram dem. Det finns kanske i och för sig en god politisk tanke bakom det, nämligen att belysa de problem som finns. Men vi känner en viss oro över att det kan bli för mycket sektors- och branschdiskussioner.

Anf. 138 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen under den punkten. Då frågar jag om den punkt som vi hade kvar, 9 e. Finns det något att tillägga om den? Den skulle formellt sett också landa på statssekreteraren. Det gäller tillväxtmissionen.

Anf. 139 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN:

Nej, vid mötet kommer kommissionen att informera om de delegationsresor, missions for growth, som kommissionär Tajani företar. Resorna är en del i kommissionens internationaliseringsstrategi. Syftet är att främja små och medelstora företags möjligheter att göra affärer med partner utanför Europa.

Regeringen föreslår att Sverige noterar informationen.

Anf. 140 ORDFÖRANDEN:

Och det gjorde även EU-nämnden. Vi tackar för informationen och önskar trevlig helg.

Innehållsförteckning

1 § Utrikes frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Utrikesminister CARL BILDT (M)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 BODIL CEBALLOS (MP)	1
Anf. 5 Utrikesminister CARL BILDT (M)	2
Anf. 6 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 7 Utrikesminister CARL BILDT (M)	2
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 9 Utrikesminister CARL BILDT (M)	3
Anf. 10 LARS OHLY (V).....	4
Anf. 11 BODIL CEBALLOS (MP)	4
Anf. 12 Utrikesminister CARL BILDT (M)	4
Anf. 13 BODIL CEBALLOS (MP)	4
Anf. 14 DÉSIRÉE PETHRUS (KD).....	4
Anf. 15 Utrikesminister CARL BILDT (M)	4
Anf. 16 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 17 Utrikesminister CARL BILDT (M)	6
Anf. 18 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 19 Utrikesminister CARL BILDT (M)	7
Anf. 20 TOMMY WAIDELICH (S).....	8
Anf. 21 LARS OHLY (V).....	8
Anf. 22 Utrikesminister CARL BILDT (M)	9
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 24 Utrikesminister CARL BILDT (M)	10
Anf. 25 DÉSIRÉE PETHRUS (KD).....	11
Anf. 26 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	11
Anf. 27 Utrikesminister CARL BILDT (M)	11
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 29 Utrikesminister CARL BILDT (M)	12
Anf. 30 JOHNNY SKALIN (SD)	12
Anf. 31 Utrikesminister CARL BILDT (M)	13
Anf. 32 LARS OHLY (V).....	13
Anf. 33 JOHNNY SKALIN (SD)	13
Anf. 34 Utrikesminister CARL BILDT (M)	14
Anf. 35 GUSTAV BLIX (M).....	14
Anf. 36 JOHNNY SKALIN (SD)	14
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 38 JOHNNY SKALIN (SD)	15
Anf. 39 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 40 Utrikesminister CARL BILDT (M)	15
Anf. 41 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 42 Utrikesminister CARL BILDT (M)	15
Anf. 43 LARS OHLY (V).....	16
Anf. 44 BODIL CEBALLOS (MP)	16
Anf. 45 Utrikesminister CARL BILDT (M)	17
Anf. 46 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 47 Utrikesminister CARL BILDT (M)	17
Anf. 48 ORDFÖRANDEN	17

2 § Konkurrenskraft (forskning).....	18	2012/13:27
Anf. 49 ORDFÖRANDEN.....	18	15 februari
Anf. 50 Statssekreterare PETER HONETH	18	
Anf. 51 THOMAS STRAND (S)	18	
Anf. 52 Statssekreterare PETER HONETH	18	
Anf. 53 ORDFÖRANDEN.....	19	
Anf. 54 Statssekreterare PETER HONETH	19	
Anf. 55 THOMAS STRAND (S)	19	
Anf. 56 Statssekreterare PETER HONETH	19	
Anf. 57 ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 58 Statssekreterare PETER HONETH	20	
Anf. 59 ORDFÖRANDEN.....	20	
Anf. 60 Statssekreterare PETER HONETH	20	
Anf. 61 ORDFÖRANDEN.....	20	
3 § Konkurrenskraft (inre marknad).....	21	
Anf. 62 ORDFÖRANDEN.....	21	
Anf. 63 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	21	
Anf. 64 ORDFÖRANDEN.....	21	
Anf. 65 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	21	
Anf. 66 BÖRJE VESTLUND (S).....	23	
Anf. 67 HELENA LEANDER (MP).....	23	
Anf. 68 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	23	
Anf. 69 ORDFÖRANDEN.....	23	
Anf. 70 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	23	
Anf. 71 BÖRJE VESTLUND (S).....	23	
Anf. 72 ORDFÖRANDEN.....	24	
Anf. 73 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	24	
Anf. 74 ORDFÖRANDEN.....	24	
Anf. 75 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	24	
Anf. 76 ORDFÖRANDEN.....	24	
Anf. 77 Statsrådet EWA BJÖRLING (M).....	24	
Anf. 78 ORDFÖRANDEN.....	25	
4 § Transport, telekommunikation och energi (energi).....	26	
Anf. 79 ORDFÖRANDEN.....	26	
Anf. 80 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	26	
Anf. 81 BÖRJE VESTLUND (S).....	26	
Anf. 82 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	26	
Anf. 83 ORDFÖRANDEN.....	26	
Anf. 84 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	27	
Anf. 85 PYRY NIEMI (S).....	28	
Anf. 86 LARS OHLY (V).....	28	
Anf. 87 HELENA LEANDER (MP).....	29	
Anf. 88 ORDFÖRANDEN.....	29	
Anf. 89 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	29	
Anf. 90 PYRY NIEMI (S).....	30	
Anf. 91 LARS OHLY (V).....	31	
Anf. 92 MARIE GRANLUND (S).....	31	
Anf. 93 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	31	
Anf. 94 ORDFÖRANDEN.....	32	
Anf. 95 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	32	

Anf. 96 BÖRJE VESTLUND (S).....	32
Anf. 97 SUSANNA HABY (M)	33
Anf. 98 BÖRJE VESTLUND (S).....	33
Anf. 99 ORDFÖRANDEN	33
Anf. 100 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	33
Anf. 101 ORDFÖRANDEN	34
Anf. 102 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	34
Anf. 103 BÖRJE VESTLUND (S).....	34
Anf. 104 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	35
Anf. 105 ORDFÖRANDEN	35
Anf. 106 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	35
Anf. 107 ORDFÖRANDEN	36
Anf. 108 Statsrådet ANNA-KARIN HATT (C).....	36
Anf. 109 ORDFÖRANDEN	36
5 § Konkurrenskraft (industri)	37
Anf. 110 ORDFÖRANDEN	37
Anf. 111 MARIE GRANLUND (S).....	37
Anf. 112 ORDFÖRANDEN	37
Anf. 113 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN.....	37
Anf. 114 BÖRJE VESTLUND (S).....	37
Anf. 115 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN.....	38
Anf. 116 BÖRJE VESTLUND (S).....	38
Anf. 117 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN.....	38
Anf. 118 ORDFÖRANDEN	38
Anf. 119 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN.....	38
Anf. 120 LARS OHLY (V).....	39
Anf. 121 BÖRJE VESTLUND (S).....	39
Anf. 122 MARIE GRANLUND (S).....	40
Anf. 123 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN.....	40
Anf. 124 ORDFÖRANDEN	41
Anf. 125 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN.....	41
Anf. 126 Kanslirådet HÅKAN HILLEFORS	41
Anf. 127 ORDFÖRANDEN	41
Anf. 128 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN.....	41
Anf. 129 BÖRJE VESTLUND (S).....	42
Anf. 130 HELENA LEANDER (MP).....	43
Anf. 131 LARS OHLY (V).....	43
Anf. 132 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN.....	44
Anf. 133 PYRY NIEMI (S).....	44
Anf. 134 ORDFÖRANDEN	44
Anf. 135 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN.....	44
Anf. 136 BÖRJE VESTLUND (S).....	45
Anf. 137 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN.....	45
Anf. 138 ORDFÖRANDEN	45
Anf. 139 Statssekreterare HÅKAN EKENGREN.....	45
Anf. 140 ORDFÖRANDEN	45